

Forfatter: Hjortø, Knud

Titel: Luftspejling

Citation: Hjortø, Knud: "Luftspejling", i Hjortø, Knud: *Drømmen om kvinden*, 1928, s. 7.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-hjort_15-shoot-workid54641.pdf (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: *Drømmen om kvinden*

LUFTSPEJLING

HANS EGTVED var blevet atten år. Det er meget; det er storartet for en dreng at være atten, han kan nu begynde at opfatte sig selv som mand, og om et par år er han helt voksen. Jo, det er en alder, en dreng er lykkelig for. Men Hans Egtved var ikke lykkelig. I denne sommer, siden han havde truffet Lilian, var atten år ingenting mere. Tyve skulde han være, før han selv vilde regne det for noget. Hun sae ikke noget om atten, hun var selv sytten og var uden enhver fornærmelse af, at det ikke skulde være nok. Men man kan aldrig vide, hvad en kvinde på sytten tænker om en mand på atten, selv om hun ingenting siger, — og når hun så tilmed er spotsk af sig.

Lilian hed hun. Da Hans første gang hørte det navn, sae han: Det er der ingen, der hedder, — men så kom hun en dag med sit romannavn og med et par mørke øjne, som Hans straks ikke havde tillid til, og aldrig kunde blive fri for. Det var forfærdeligt og sødt, hun holdt ham fast i stadig uro og forelskelse. Havde han været tyve, kunde han ha friet, og så var han vel over det, men han var atten og gik i tredie G. Lilians smil, når hun så, hvor forelsket han var, det var sødt, det var tvivlsomt, det var farligt. Når han sad uden for gården om sommereftermiddagene sog læste, kunde han glemme alt andet, men kun for at huske dobbelt hæftigt. Så kunde han ikke komme videre med sin læsning, og den tanke ramte ham, om Lilian skulde høre til den slags kvinder, der i bøger kaldes farlige. Hvem vidste det? Mon hun selv?

Fra haven, hvor Hans Egtved sad på et stengærde med sin bog, så han ud over markerne. Køerne stod i kløverer i en lang række. Bag ved dem var ikke andet end grønne, nedtrådte stubbe og koklatter, der blev grønligtgrå i solen, efterhånden som de tørrede. Han stirrede med et tomt blik på dette syn, som han var vokset op med. Bag ved marken var eng og mose, længere tilbage bakkerne, og så oven over dem himlen. Det kunde være rart at sidde her og læse og se de andre arbejde, som det var deres lyst, men ikke hans. Dog i dag følte han det ikke sådan.

Men så kom der en skygge ned over marken. Den viste sig oppe ved vejen til venstre, og gled frem mod ham. Den vandrede i den stille blæst over engen og over marken med køerne, den gled hen over koklatter og afgnavet kløver. Den steg op ad maven på en ko og dukkede frem på den anden side, fin og grå, uendelig let, lille og smal, som om den kunde være skyggen af en ung pige, der færdedes på himlen. Nu sprang skyggen ned ad bakken til højre og var et øjeblik efter ude på søen, hvor den blev usynlig på vandet, men stadig vandrede over mod skovene, ud mod synskredsen, ikke mere set af Hans, men fulgt af ham i tanken. Tænke sig at gå ved siden af denne skygge over mark og mose, over sø og skove, ud over synsranden, blive borte med den i det fjærne.

Ingen havde en gang som Lilian. Ingen piges hoved sad på kroppen som hendes, altid drejet og bøjet og vendt, altid på en overraskende måde. Heller ikke kunde nogen gå som hun. De gik sammen, eller de løb, lange ture nede omkring søen gennem rør og halvkrat. Han sprang over rindende vand og våde steder, hun kom over dem, han vidste ikke hvordan, uden at springe eller ta lange skridt, hun gled over alting og faldt aldrig i. Hun slap over, og hun vendte sig og lo mod ham, der hver gang blev hængende med den ene fod. Hun holdt ud til lange rend, han svedte. Han gik og kogte op ad bakker, med trøjen over den ene arm, hun gik ved siden af, sval og ubesværet. Hun strøg som med vinden hen over alting. Der var ingen som hun.

Skyggen var borte. Den var i sin lille lethed løbet ud af hans synskres, ilet som ingen anden skygge han før havde set glide hen over jorden, flygtig og dog fast i sin form, smal og ikke meget lang. Han så op til himlen, skyggen var borte, men hvor var skyen? Himlen havde mange fine, lette skyer, hvilken af dem var hans? Han fandt flere, det kunde være, men ingen der med sikkerhed var den rigtige.

Der kom en skikkelse frem oppe på landevejen, og nu drejede den ned ad bakken. Det var Lilian. Hun løb, fordi det gik nedad, men over engen gik hun, for der var våde steder og mange små grøfter. Hun gled over dem, i en lille flad bue, hun skød ikke voldsomt og stejlt til værs som en dreng, der gør et spring. Nu var hun på marken lige foran med kløverstubbe, klatter og køer. Hun snoede sig imellem det hele i sine små sko. Hendes skygge gled over maven på en ko, der tyggede drøv. Koen følte vel skyggen eller pustet fra farten af hende, den rørte sit tungt hoved, vendte en savlende, malende mule om mod hende. Hun så også til koen og syntes at sige noget til den. Straks efter var hun uden for haven, hun lae en hånd oven på stengærdet og var med et sæt ovre.

Goddag, hilste Lilian. Pyh, sae hun, og dermed havde hun pustet færdig. Uf, fjøede hun til og så ned på sine sko. De var lidt våde om snuden fra engen. — Hvor du dog ser på mig, sluttede hun i et udbrud og så fuldt på ham med en pludselig drejning af hodet, mens hun ellers vendte siden til ham.

Gør jeg? sae Hans og så til siden med et lille stykke af en mislykket latter. Han vidste, at han nu havde

hendes blik på sit venstre øre og skævede ad venstre til.

Du skal da ikke sige: Gør jeg, når du gør det, sae hun og lo. Hun havde gået og løbet og sprunget og havde vær nok til en lang latter. Da hun var færdig sae hun undrende: Du er nu mærkelig, Hans. Du er underlig. Hvor er du underlig.

Hans fattede sig. Han så lige på hende og sae midt i den tavshed, der kom: Goddag, Lilian.

Det gav et spjæt i hende. En arm, der hang ned, let bøjet, ustrammet, strittede af forundring, men klaskede ned på hendes ben, da han forklarende føjede til: Ja for jeg har jo ikke sagt goddag til dig endnu. Jeg kan jo ikke komme til for alt det, du har at sige.

Hun lo. Han så, han havde haft held til at sige noget, der morede hende. Så rakte hun ham hånden, nejede spøgefuldt og svarede: Goddavn, Hans.

Hun havde lært her på landet at sige goddavn til ham. Det lød fortroligt og let vrængende, en af de ting ved hende, der var noget farligt i.

11

Sæt dig ned, sae Hans med gæstfrit tonefald over sin rolige stemme.

Tak. Hun satte sig på gærdet ved siden af ham med et af sine pludselige sæt. En anden, der sådan vilde slippe med benene, når den satte sig, vilde få et godt bums bagi. Du stødte dig vel ikke? spurte han drillende.

Lilian hejsede sin hage til værs og så ned på ham med et meget skråt blik og sænkede øjenlåg, der gav det halve blik, hun sendte ham, et spydigt udtryk: Nej, lille Hans, jeg har det ikke med at støde mig, når jeg sætter mig ned.

Det gav han ikke igen på, for han fandt ikke noget. Sådan gik det tit, han målte sig med hende og tabte.

Lilians fine velklædte skikkelse tegnede sig mod marken udenfor, hans grimme mark, hvor ingenting var fint. Han tænkte, ikke som noget, han bare vilde have fornøjelsen af at tænke, men som noget han gerne vilde sige: Mon sådan en ko er lykkelig ved, at din skygge er gledet hen over den? Havde han nu været en anden, end den han var, så kunde det lyde naturligt i hans mund, det kunde tages som spøg og som alvor, de kunde le af det og dog tænke noget ved det. Men hvis Hans sae det, vilde det enten lyde alvorligt eller latterligt, altså vilde hun le, men ikke til nogen fornøjelse for ham.

Han vilde gerne vide, om hun i grunden brød sig om at komme og snakke med ham, hun kom næsten hver dag. Han spurte ad en omvej: Er det ikke ganske morsomt alligevel at være ude i det rigtige bondeland til en afveksling?

Lilians blik havde været drømmende, mens hun sad og så ud over marken, men Hans vidste godt, for så meget klogere på kvinden var han blevet på de fjorten 12dage, at sådan en ung pige drømmer ikke nær så meget, som man tror og slet ikke om det, man tror, og så klog var han også blevet, at han kunde holde sine egne drømme ved sig selv.

Lilian så på ham: Pyh, jo tak. I dag har jeg fået risengrød og æggekage til middag igen. Det var noget for dig, ikke?

Nå, tænkte Hans skuffet, ja ja da.

Men jeg kan godt lide det stengærde, sae hun og pegede op mod vejen.

Ja det, sae han glad, — det er storartet. Det gik jeg langs med hver dag, da jeg gik i skole. Det og så grøften. Det har også sit forår. Det skulde man ikke tro.

Det ved jeg ikke, men der var jordbær. De fleste var taget, men jeg fandt alligevel nogen. Jordbær er rart oven på æggekage.

Der kom en pause. Så sae hun: Men ved du, hvor man får det bedste smørrebrød i København?

Nej, svarede han, villig til at la sig belære, — hvor er det?

Lilian nævnte en restaurant og fortalte indgående om den. Hun kom der tit. Når Hans blev sagfører og tjente mange penge, så skulde de gå dær hen og spise smørrebrød.

Hans blev betaget af den tanke at sidde på Københavns fineste restaurant og spise smørrebrød, der var valgt af hende. Han så sig selv som en mand, der er blevet til noget, der tjener penge og især, som har fået

den pige, han helst af alle vil ha.

Ja, sae han og så glad på hende, — det skal blive storartet.

Hun så også smilende på ham, men svarede ikke ganske 13 på det, han tænkte. Hun sae: Dær kan man også danse. Det er så dejligt.

Lilian sendte ham et lille skævt smil, der syntes at sige, at det var ikke særligt ham, hun havde tænkt sig at danse med. Det var måske snarere især andre.

Hun havde så meget vidende et smil. Han kunde kun i almindelighed grine fjolet henrykt eller forlegen. Han vidste det, siden han havde set sit eget smil spottende genspejlet i hendes ansigt.

Han så med et tungt blik ud over de grove, grimme marker, hans marker, som han lignede. Han kom til at se sig selv, hvordan han sad og hang som noget, der tænkte på at vælte. Lilian sad både bøjet og vendt, man kunde tro, det var let med en finger at pirre hende til at vælte. Ja, men så kendte man hende ikke, hun sad så elastisk og bøjelig, så let og så strammet. Et skub, og hun vilde springe op som en fjer, mens han for et lille stød vilde rulle over ende som en huggeblok. Det tænkte han på hendes vegne. Hun sae ikke den slags ligefrem, men hun lod ham det forstå ved et smil og et blik til hjælp for manglende viden. Skulde han blive til noget, måtte det være ved hende, men det var snarere fra hende, at det skub vilde komme, der væltede ham. Han sae ikke noget, men han følte livet som farligt, med sine atten år. For hende var intet anderledes farligt end hun selv ønskede det.

Men det er vist ikke noget for dig, sae lige med et Lilian i fortsættelse af sine tanker.

Han tav. Men den, der nu havde et svar.

Det er dejligt, blev hun ved, — sådan at danse en tilfældig aften med en tilfældig mand. Ved du, hvordan de ser på en bag efter, når man har danset? Nej, du 14 ved ikke, hvordan det er. Det suser for en, sådan som de kan holde en fast med øjnene.

Han stirrede på hende og lige ind i hendes brune øjne, der selv var faste og fik det til at suse for ham.

Hun lo: Ja, de glør ikke, sådan som du gør. Nej, men det er ikke let at være en ung pige. Det er ikke let for nogen af os. Ved du, hvad en veninde har fortalt mig? Hør, nu skal du høre.

Hun bøjede sig nærmere hen imod ham. Han bøjede sig ikke, for så vilde han vælte, men hun kom ganske nær til ham, mens hun halvt hviskede til ham en sød og farlig historie, rimeligvis en af hendes egne. En lys arm hang ned langs hans falmede trøjeærme, bøjet i albu og håndled, til sidst i en lille finger, slange fra øverst til nederst, men i ynde og i sødme ens fra skulder til finger. Vidste Lilian, hvor smuk hendes arm var, og hvor grim hendes historie? Anede hun ikke noget om, hvordan det i virkeligheden stod til med dem begge to, hvor altfor henrykt hun var for sin historie, hvor skinsyg han?

Men hun flyttede sig ikke fra ham igen, han heller ikke fra hende, spændt og let bøjet sad den ene, den anden som en gammel lommekniv, der er slidt i fjerer, hverken rigtig lukket eller åben. Han blev glad over sådan et indfald. For en dreng, der er stolt af sin begavelse, er det sødt at ringeagte sig selv over for en kvinde.

Lilian talte om mænd, om penge og om at more sig. Hun talte sorgløst og smilende og så ud over hans latterlige marker med et drømmende blik. Men det var sale, hun så, og mænd, ikke marker og køer. Hvad vilde hun her ude på landet? Var det kun for at drømme om mænd og morskab?

15

Hun rettede den lange bøjede arm ud, pillede en ækel larve af en skosnude, smed den bort med væmmelse og så igen på Hans. Ja, det var en af hans grimme orme, det var rigtigt nok, og den havde forgrebet sig på spidsen af hendes lille sko. Han forsøgte at le, da han sae det, men var ikke tilfreds med sin egen latter. Han så på hende fra siden, grublende, fuld af smærte. Her foran hende gik alting i stå for ham. Han kunde aldrig komme forbi hende, for selv om hun en dag gik og lod ham stå, så vilde han blive dær, hvor hun havde sat ham i stå. Ud over det sted i hans tilværelse, hvor mindet om hende stod, kom han aldrig. Og da Hans var kommet til dette sted, hvor alting var tabt og intet mere til at vinde, svandt i den smærtelige betagelse alting bort, indtil han langsomt så hende igen.

Hun sad nu bøjet, stivnet. Øjnene var sorte som emalje, skinnende som to kostbare stene. Det hvide var gult som ældgammelt elfenben. Ansigtet var brunt som læder, munden sort, armene jordgrå. Men tøjet kostbart og dejligt. Det hang blødt og let om hende, det alene syntes levende, men alt, hvad der var hende selv, var dødt. Dejlig havde hun en gang været, som ingen anden. Hun havde kendt livet og levet det. Øjnenes forfærdelige og erfarne udtryk talte om viden, den halvåbne mund fortalte stumt om livets glæder, grådighed og bestemt. En livets døde prinsesse, der bøjede sig frem som efter mere, uendelig veltalende fra

pandens tørre pergamentrynker til den lille knokkelfod i en kostbar sko. Meget havde denne fod gået i, mange havde den gået hen over, til egen glæde, men også til egen ligegyldighed. Også derom talte øjnene. De var nu slukkede, dog een ting sae de endnu, een ting så de efter 16 endnu: Mere. Ikke andet. Om et langt livs mere talte denne skikkelse, fuld af et stort udslukt liv.

Jeg keder mig, udbrød Lilian og sprang op.

Nå, du keder dig, sae Hans og rejste sig. — Ja, det er vel min skyld. Men det er jo slemt. Så synes jeg, du skulde se at finde på noget bedre.

Hvad ser du sådan på mig for? råbte hun oprørt. — Hvad griner du af?

Hun satte sit blik fast på ham, men for en gangs skyld var hans ikke til at rokke.

Griner jeg? svarede han. — Det ved jeg ikke af. Men som sagt, at kede sig, det er ikke noget for dig. Det finder du dig heller ikke i, ved jeg.

Han så, hun var vred. Hendes ansigt var hårdt, men spotten var gået af det. Hun mærkede vel, at hun ikke kunde gøre ham usikker som så mange gange før.

Hvad går der af dig, sae hun hidsigt og stampede. — Hvad har jeg gjort dig? Hvad har jeg sagt? Jeg ved ikke, hvordan det er, du ser ud. Du ligner ikke dig selv.

Han havde selv den samme fornemmelse. Den var vidunderlig, og den fik ham til at smile, idet han hørte hende bekræfte, hvad han selv følte; men han svarede ganske tørt og fornuftigt: Ja, jeg mener ikke andet, Lilian, end at når jeg keder dig, så behøver du ikke at blive her længere. Hvorfor skulde du det? Du har jo så meget.

Hun så på ham med et glimt i sine øjne, et triumferende smil, der sae så meget som, at der var altså det i vejen med ham, at han var skinsyg, men det var jo storartet.

Han sae venligt og lidt ligegyldigt, som om han havde det dobbelte af sin alder: Jo, det er min mening, Lilian. 17Jeg synes heller ikke her er morsomt for dig, og da slet ikke, at jeg selv er morsom, for dig. Men det, jeg ikke rigtig kunde lide, det var, at du sådan sprang op og blev vred over det. Det skal du ikke, det vil jeg ikke ha.

Hun så ned og rakte efter hans hånd, men nåede den ikke. Hun sae med en lille stemme: Det var ikke min mening at fornærme dig, men jeg ved godt, jeg har det med at fare op, sådan. Jeg mener ikke noget med det.

Nej, sae Hans og tog hendes hånd og slap den straks, — men altså farvel for i dag så. Jeg skal også til at bestille noget.

Da blussede hun op igen: Ja du behøver ikke ligefrem at jage mig væk. Jeg kan nok gå uden det. Farvel, Hans. Dette her skal jeg aldrig glemme.

Nej, svarede han og så hen for sig, — det skal jeg heller ikke.

Lilian blev borte ved omdrejningen af en havegang. Hans tørrede sig over panden med sin højre hånd. Den blev pjaskvåd. Han var også fugtig over hele kroppen og kold, men han havde det vidunderligt. Han satte sig til at læse i højt humør, ikke optaget af nogen anden ting i verden end det at læse.

Når regnen falder på ens blotte øjne og blir siddende i smaa dråber, kommer tingene til at se fremmede ud. Der går blærer i folks ansigter, og der kommer fremmede klatter i den lyse grå regnluft. Men det er bare et visk med øjelåget, så er alting igen, hvad det skal være. Det er en morsom øvelse at stirre længe mod regnen med ubevægeligt øjelåg, så tingene blir næsten ukendelige. 18Hans Egtved gik ind ad Bredgade i den lette forårsregn med sin stille fornøjelse over regnen. Han så en skikkelse gå rask ud fra fortovet på den anden side, den gik lige over imod ham, og ved et blink så han, det var Lilian. I de tre sekunder, han havde til at tænke sig om, spurte han sig selv, hvordan hun nu vilde være over for ham, efter deres sidste farvel for to år siden. Han håbede, i et dirr af mange stemninger, at hun vilde vælge en tone, der gjorde det nogenlunde let for ham at finde sin egen.

Men goddag, Hans, sae hun højt på flere skridts afstand, — er det virkelig dig?

Hun valgte altså den kammeratlige stil. Hans blev rolig igen.

Han bekræftede, at det virkelig var ham —, endskønt, som han tænksomt føjede til, hvem er man i grunden virkelig af de forskellige, man er?

Å, sae hun leende, — jeg er såmænd kun een, og jeg ved da nok, hvem den virkelige er.

Hans smilede ubestemt og tørrede en hængende dråbe af næsen, med hånden. Bagefter indså han over for hendes blik, at lommestørklæde havde været bedre.

Lilian fortabte sig i en række spørgsmål, hvordan det gik, om han altså studerede jura, og i stedet for at vente svar fortalte hun om sig selv. Hun havde været ude, og hun havde oplevet så meget morsomt, og nu var hun hjemme igen for en tid.

For det tilfælde, at hun ventede svar på sine spørgsmål, fortalte Hans lidt om sig selv, og så kom der en pause. Hendes blik var smilende som før, lidt mindre spottende, men det kom måske kun af manglende anledning.

Nå, du går her og morer dig, sae Lilian så.

19

Hvordan det? spurte han mistroisk. Den antagelse, at han gik her inde og morede sig kunde meget vel være ironi.

Du gik og smilte, da jer, først opdagede dig, men det gik væk, da jeg sae goddag Hans, sluttede hun alvorlig.

Nå ja. Jeg gik bare og havde lidt sjov for, med mig selv, forstår du.

Du sjov, gentog Lilian. — Nej.

Det ved man ikke, svarede han kort.

Hendes blik sank og gled ned ad ham. Hun tog måske øjesyn af hans sommerfrakke, der var ny, men billig og altså sagtens allerede så gammel ud.

Hvordan er det ellers at være student? spurte hun lavmælt. — Er det ikke morsomt?

Han så ned ad hendes elegante skikkelse og svarede smilende: Jo det er. Du ser jo, jeg går og griner. Men morsomt i den betydning, du tar det, er det just ikke.

Hun rettede sig og lo ham ind i ansigtet: Jeg får den ene efter den anden. Ved du, spurte hun lavere, — hvad jeg tror om dig, Hans?

Nej, svarede han, og det dirrede i ham som før. Han følte, at der stadig var områder mellem dem, hvor det var farligt for ham at komme ind.

Jo, sae hun venligt, — og det siger jeg ikke for at gøre gengæld for det, du har givet mig, nej, men jeg tror ikke, du bryder dig om at være ung. Der er virkelig nogen, der er sådan, jeg kender flere. Nogen forstår det ikke, men du er jo så klog og kunde godt ha forstand på at nyde din ungdom, men du bryder dig ligefrem ikke om det.

Ja, sae han langsomt, — du har jo nok mere ud af det.

20

Ja, det har jeg. Tak fordi du kunde sige det uden et ubehageligt smil. Jeg synes virkelig, det er morsomt at være til.

Ja, men jeg, Lilian, jeg har det nok sådan, som det er bedst for mig.

Der kom et pludseligt lyn i hendes blik, spottende og flammende: Det tror du, Hans, men du ved det ikke.

Han sae henkastet som noget, der ikke lå vægt på: Jeg er desuden fattig, så det er ikke så næmt.

Å snak, svarede hun med en lille latter, der lød forbitret, — det er slet ikke det. Nå men, jeg må sige farvel. Jeg har vist også opholdt dig længe nok. Jeg skal møde nogen af mine bekendte på en restaurant på Kongens Nytorv.

Hendes stemme lød uvenlig, og han svarede i en lignende tone: Nå, så er det vel dær, hvor man får det bedste smørrebrød i København?

Hun gik tæt ind til ham og sae halvhøjt: Hvorfor siger du det? Har jeg nogen sinde givet dig grund til at tro, at den slags betyder noget for mig? Men det er altså sådan, du tænker om mig. Ja ja da, men du tar fejl. Farvel.

Hun blev vred, tænkte Hans. — Nå, men det er også godt nok.

Da han så op, stod Lilian foran ham igen. Hun sae med et smil, som om der aldrig havde været andet mellem dem end venlighed: Jeg vilde egentlig forfærdelig gerne ha dig med, men jeg kunde ikke komme afsted med at sige det. Der kommer en dame, en lidt ældre, men det kan jo aldrig gøre dig noget. Vil du ikke gå med, Hans?

Han svarede lige så venligt og et øjeblik ganske afvæbnet: Nej, tak, Lilian. Jeg kan ikke. Nej, jeg kan ikke.
21

Hun nikkede, og så gik hun, uden et ord.

Lilian var sød. Det så han godt, skønt han ikke følte noget rigtigt ved det. Nej, han var ikke så betaget af hende, som hun sikkert havde beregnet. Ja selvfølgelig, det var beregnet, tænk, at han ikke havde forstået det straks. Hun var vred, da hun sae farvel, men så faldt det hende ind, at det kunde være morsomt at prøve på at gøre ham blød. Det så måske ikke så stolt ud at komme igen, men det brød hun sig ikke om. Hun vilde gøre sit forsøg med ham, og hun havde fornøjelse af det. Han blev blød, han svarede på en måde, så hun måtte tro, han egentlig gerne vilde med, men var ked af, at han måtte sige nej, for tøjets skyld muligvis. Han svarede ikke stolt nej, kort og godt. Nu gik hun og smilede. Hun forsøgte heller ikke at overtale ham, da han tøvende sae nej. Tøvende, sådan tænkte hun nu. For det var jo aldeles ikke et ja tak, hun ønskede at høre.

Ja, det var jo slemt. Nu var hun oven på, og hun tænkte sig ikke, at det måske bag efter faldt ham ind, at hun sådan havde spillet med ham. Det havde han godt af. Å ja, men Lilian overvurderede alligevel sin lille sejr. Det hele betød ikke så meget for ham, at han følte det som et større nederlag. Der var noget her, hun tog fejl af. Hun var fortryllende, men hun havde ikke den magt over ham, som hun troede.

Hans Egtved tænkte så ivrigt og forbitret, at det kunde ses på ham, men han var optaget af sit og læe ikke mærke til de blikke, der blev stående på ham. — Men det er i det hele taget ingen lykke for mig, at jeg har lært hende at kende. Det er vel et udslag af livets spot, at lykke var 22det ord, der først faldt mig ind, da jeg traf hende. Jeg er altså forbandet til ikke at glemme hendes øjne fra den første gang, jeg talte med hende. Jeg læste et ord ud af dem lige straks, lykke. Senere lykkedes det mig også at tyde den anden glose, spot. Hun var dejlig, inden jeg fik læst det andet ord. Mig forekom det jo, for jeg var forrykt og endnu mere ung end forrykt, at hun bød mig ind i et land, der var nyt for mig, men allerede meget tænkt på. Jeg syntes, hun lovede mig alting. Jeg var rede til at gå med. Hun så, i hvilken grad jeg var rede til at følge hende, det havde hun allerede da set andre mænd være, og det andet ord kom frem i hendes blik: spot. Andre mænd har tydet det end jeg, de har taget deres tydning med et smil, jeg gjorde lige det modsatte. Det irriterede hende, og hun gør et forsøg, hun byder mig virkelig med sig, nå ja, kun ind i en restaurant, men af udtrykket i hendes øjne i det øjeblik kunde en mand, der var mindre klog end jeg, godt tro, at det var selve lykken, hun bød. Der er heller ingen, nej der findes ikke en mand i verden, der har mødt et blik som det. Jeg ved, det er ikke til at tro på, men der er ingen, der kan se på en mand som hun. Ordet spot, som hun kan slette af sit blik, når hun ønsker det, trådte meget læseligt frem, da jeg sae nej.

Mon jeg nu ikke endelig er kommet fri af hende?

Kunde du beholde dette kolde stivnede blik, Lillian, som en sfinks der har set igennem mig, set alting og er færdig med mig. Men dit blik skifter, du ser stadig noget, du ikke kan tyde, så lidt som jeg over for dig. Men hvornår, Lillian, kan vi på den måde komme fri af hinanden?

Hans kom til at le ved tanken om et minde, fra da han²³var sejsten år. Det var en pige hjemme, der vilde ha ham med til noget, det var både bal og stort gilde og mange mennesker, det skulde blive morsomt. Hans og den pige var meget gode venner, sådan, og hun tænkte måske også, han vilde sige ja, men da han havde hørt på alt det, der skulde være, de mange mennesker, og hvor morsomt, svarede han ganske kort og tørt nej. Han gjorde det med sådan en bestemthed, at pigen ikke forsøgte overtalelser. Hun så koldt på ham og sae vredt: Du siger altid nej. Og dermed gik hun. Hun kom for resten ikke igen. Hun kom aldrig igen. Han havde siden tænkt en del over det og i grunden bedre forstået sig selv efter det.

Det tog til at regne voldsomt igen. For en time siden, da Hans gik hjemme fra, var gaden tør, nu skinnede den af væde. Gaden var som en flod, oven over lyste himlen som en anden flod, bægge grå og lysende. Regnværet var en fest. Gaden, når den er tør, ligger hen, støvet og livløs som en vej. Giv den regn, og den blir til et stykke himmel, der stråler stærkere end himlen selv. Vogne sejler, mennesker svømmer. Folk, der har syn for det, ser glade ud. De andre, der er sure og ikke ser, at himlen falder ned for deres fødder, ser i deres gnavenhed også morsomme ud.

Kongens Nytorv ligger som en sø af gammelt sølv. Oven over står regnen, levende og groende som en omvendt skov, der har sine rødder for oven og vokser ned ad i sin lune forårsgrøde.

Og så er man ung og fattig. To skønne ord, der stråler mod hinanden, og selv om fattig kan synes grå, samler ung dobbelt glød i sine farver, og fattig tar til at lyse om kap²⁴med ung. Ens ungdom rækker højere

end fra støvler med slidte såler og en våd studentehue. Ja, ungdom er en fantastisk palme, så høj at ingen regnsky kan nå op og lukke sig om den.

En vogn kom i fuld fart forbi Hans langs kantstenen, den sendte en plade af grumset vand til værs, et del af det ramte hans ene knæ og gik igennem til skindet. Han rystede sindigt sit bukseben, tørrede efter med hånden og gik smilende videre på sin vej til universitetet.

Se, nu sidder Lilian sagtens på sin restaurant med en ven, en tynd fyr, der gør, hvad han i sit ferske sprog kalder for kur. Han morer hende, hun ler, men hun foragter ham. Det ser han ikke. Det er han for tynd til. Han synes, hun er storartet og veed ikke, hvad hun virkelig er. For hun er alligevel adskillig mere værd, end han kan se. Hun er bedre værd end hans tynde gøren kur, han fortjener hendes ringeagt. Hvordan er sådan en tynd fyr også kommet i hendes nærhed? Kan hun ikke sætte en brand i ham, så han sprutter af som en grøn pind i en kakkellovn. Hun kunde i alt fald gøre det, om nogen ellers. Men andet end at blive brændt op, er der ikke at vente hos Lilian. Jeg ved det, Lilian, bedre end nogen. Jeg har selv været nær ved det. Da var jeg også grøn, men du tørrede mig, og dermed er det forbi.

Men hvad vil du gøre med ham Lillian, ham, en af dine hanner, som jeg ser ta hatten af for dig på gaden? Vil du en dag tværs igennem din foragt forelske dig i ham. Gør det. *Mig* blev det altså ikke, som jeg engang håbede. Jeg kunde bare ønske at fare i din tynde ven, så at han for en gangs skyld kunde komme til at opleve, og du med for resten — —

25

Hvad kunde jeg ønske? Jeg har ikke flere ønsker, så vidt dig angår. Farvel, Lilian.

En fattig ung mand, der arbejder strængt og fryser lidt om vinteren, kan få indtryk af rigdom, når solen en dag skinner ind til ham og gir ham del i sin varme. Han flytter sin stol og rykker bordet efter solen. Juraen skubber han til rette, dækker den mod solen med sit hoved. Solen falder ned ad hans venstre side og hånd, varmer ham til knæet, den brænder også for oven på hans øre, og der er sket en forandring i hans tilværelse, en stor uven, kulden, er han nu fri for, hans liv er blevet det bedre. Men han glemmer at læse, solen fylder hans tanker med billeder, og han ser ikke det, han er ved.

For fjorten dage siden ved stranden skinnede solen som i dag. De var et helt selskab, de spiste deres mad siddende i sandet eller på de store sten nede ved vandet. Marie hed en, der sad ved siden af Hans Egtved, hun havde påtaget sig at sørge for ham. Hun havde et varmt ansigt og sorte øjne, næsten sort hår. Hun var atten år, fik hun engang lejlighed til at sige, men hun sørgede moderligt for Hans, og noget moderligt var der også over hendes varsomme bevægelser, der aldrig havde hast med at få sig gjort. Hun knækkede med omtanke et æg til ham mod en stor sten, pillede den halve skal af og gav ham det så, med tilhørende salt og to stykker brød lagt sammen, med en undskyldning, for de var jo i det fri, og han kunde på den måde bedre regere med det. Ikke længe efter sae hun: Her er et til, og holdt det i hånden rede til at knække skallen mod den samme store sten, og hun fjøede overtalende 26til, idet hun strøg en tjavs til side, der hang ned i den venstre side af hendes smil: Tag De bare det med. Det har De godt af. Så knækkede og pillede hun. Atten år var hun. Hun hed Marie. Da han havde spist det med, satte han de to skaller inden i hinanden og satte det hele ud at sejle. Marie fulgte opmærksomt med og sae: Nej, den falder om på siden. — Så lae han en lille sten i som ballast, båden rettede sig og sejlede ud efter, hvor vinden tog den, og bølgerne fik den til at hoppe. Marie sae: Det går ikke, — og det var rigtigt nok, der kom en bølge og sendte fartøjet til bunds. Det varede ikke længe, sae hun og så tankefuld på ham, sådan at han måtte tænke noget mere ved det. Ja, sae han, det var altså en æggeskal på havet. — Hun svarede eftertænksom: Ja, man plejer vist at sige en nøddeskal. — Og så lysnede det pludseligt i hendes ansigt, og hun sae: Nu skal De ha et stykke med ost. Men han så bestemt på hende og spurte: Hvad var det, De nu tænkte på? — Jeg? sae hun, — det med nøddeskallen? Nej, det tænkte jeg ikke noget ved. Det vil jeg snarere tro om Dem.

Hvorfor vil De det?

Vil De gærne ha, jeg skal sige Dem det?

Det er derfor jeg spør, sae han, og syntes selv, det lød altfor bestemt.

De tænker altid, det kan man se på Dem. Så snart De sætter Dem, som nu her, hvor vi skal spise, begynder De at tænke. Også når De spiser, og ingen taler til Dem. Men når man siger noget til Dem, så holder De op med at tænke og siger noget, som De i grunden er lige glad med at sige. Værsgo, her er et stykke med ost.

Han tog maden og spiste af. Så sae han: De tar fejl i 27det, De dær sae. Jeg vil gærne bort fra mine tanker og tale om noget andet.

Hun så op fra det stykke mad, hun var ved at smøre til ham og sae: Det synes jeg også, jeg har hørt eller læst om, men man kan ikke mærke på Dem, at De har det på den måde.

Han tænkte irriteret: Det er skidt med dig, for hvad skal du gå og tænke for i den grad, at det blir påfaldende for alle mennesker? Nej tak, sae han, da hendes hånd kom hen imod ham med et stykke mad på fingerspidserne, — jeg skal ikke ha mere.

Hun så hurtigt til ham, lidt sky og iagttagende, om han måske var blevet stødt eller bare var faldet i tanker igen. Da han lidt efter begyndte at tale til hende, skiftede hendes ansigt fuldstændigt udtryk, formodentlig svarende til, hvad han selv forandredes, når han fra at tænke gik over til at tale. De talte om solen, der lå fuldt over vandet, om været og dagen. Ved siden og bag ved talte og lo de andre.

Hans Egtved tog sine øjne fra bogen, der nu lå i fuld sol og blændede ham. Han måtte ha stirret længe på den, for han kunde næsten ingenting se. Han havde ellers ikke tænkt videre på Marie i den tid, der var gået. Dog havde hans tilværelse haft et mere venligt udseende siden den dag. Da selskabet rejste sig for at gå til stationen, holdt han og Marie sammen. Hun vilde gerne fortælle om sit eget, da det viste sig at interessere ham. Samtidig var hun meget omhyggelig for ham, hun passede på nedhængende grene og rødder i skovbunden, som om det var en selvfølge, at han havde andre ting i tankerne. Hun lo ikke af ham, hvis en gren kom til at ta hans hat af. Hun 28børstede hatten af og gav ham den med en bemærkning om, at det var en skam. Hun havde et årvågent øje med ham, men tillige et meget opmærksomt blik, når han talte. Hvad forestillinger gjorde sådan et pgebarn sig om en mands tanker? Vilde hun gerne kende dem? Var hun i sin uvidenhed om dem betaget af dem? De talte om at være ung. Hun lod sig ikke på mange unge pigers vis forlyde med, at det var dejligt at være ung, eller vanskeligt. Hun gik uden om det smilende. Han sae derimod: Det er ikke næmt. Nej.

Nej, sae hun med en mærkelig stemning i det ene ord. De var kommet til et blødt sted. Hun satte med et sæt foran ham, rakte ham en hånd bag ud, for at han kunde gå lige efter hende. Hun holdt hans hånd længer, end der i virkeligheden var blødt. Men hun spurte ikke om noget. Derimod havde vel nok hendes hånd sagt ham noget. Sådant en hånd, der er varm og sjælfuld, fortæller i sit tavse sprog, at kvindens godhed overfor manden er hendes svar på hans tanker.

Hans Egtved slog sin bog i og gav sig til at gå rundt om sit bord, der var kommet til at stå midt i værelset. Lige med et vilde læsningen ikke skride for ham. Han gik hen til vinduet og stirrede ud ad det, uden at se andet end den udsigt, han havde et sted over hendes skulder. Hun havde vendt sig mod en udsigt over søen, og han stansede bag ved hende. Han så over hendes skulder vandet og hendes lyse hals. Hun viste ham en villa ovre på den anden side, den var rød, han så på villaen og på hendes øre, der også var rødt, men lysere. Synsrandens bugtede linje, og hendes kinds bue gik på tværs over hinanden i diset blå og dunet rødt. Hun vendte hodet en 29smule, fik drejet et øje om på ham og sae bare: Ja. Han svarede: Ja, og dermed gik de videre. Ja til hvad?

Hans Egtved tog bogen og smækkede den ned i bordet med et spetakkel. Bogen blev så ude af sig selv over en så usædvanlig behandling, at den sprang ned på gulvet. Han gav den et stort spark, så lå den henne i et hjørne halvåben med krøllede blade.

Du er et fjols, sae Hans Egtved til sig selv, for hvad kan det nytte med en pige, der siger ja, når du kun vil ha en, der siger nej? Og hvad skal det til, at du står fem minutter og ser over skulderen på en pige, når du gerne vilde la dig smile hånligt til af en anden, hvis du med det kunde købe dig lov til at stå og se over hendes skulder bare et kvart minut? Du sidder her og laver dig indbildninger om en Marie, der tar dig alvorligt, mens dit største ønske er at være til spot for Lilian, der ser igennem dig, hvad for en tosse, ikke til at ta alvorligt, du er. Han bøjede sig ned og tog sin bog op, glattede bladene ud og gjorde den en tavs undskyldning. Så satte han sig til at læse, så langt borte fra solen, han kunde komme.

Klokken er fem. Klokken seks kommer hun hjem for at spise til middag. På mindre end en time kan jeg være i Hellerup. Jeg har en derude, jeg manuducerer. Det vil jeg sige.

Han sprang op og kom ned på gaden, skyndte sig hen til en sporvogn.

Hun vil blive overrasket, hun vil sige: Men goddag, Han, hvordan kommer du her? Jeg vil sige: Jeg har en, jeg manuducerer her ude, og det vil hun smile af og ikke tro. Hun ser dejlig ud, men ikke god. Hun vil spørge, hvordan det går, og jeg vil sige: Jo såmænd. — Hvis jeg 30 vilde spille komedie, kunde jeg svare: Det går storartet, — men det gør jeg nu ikke. Jeg vil være, som jeg er, hvad jeg ikke glimrer ved. Så vil hun løfte øjenbrynene og gerne tro, at jura ikke er så morsomt. Den forklaring vil jeg afvise, og hun vil forstå, det er noget mere alvorligt. Det vil hun smile overbærende til, og hun vil sige, at jeg skal hellere la være at gå og lave mig sådan noget. Jeg morer mig naturligvis for lidt, det er det, der er i vejen. Hun ser selv ud som en, der har det morsomt. Så vil jeg fortælle om noget, jeg for nylig har været med til. Jeg vil fortælle om en pige, jeg har truffet, og jeg kommer til at se mere tilfreds ud. Det kommer aldeles uforvarende over hende, hun kan ikke skjule, at hun blir skinsyg. Det er hun næmlich, meget. Men hun vil skynde sig at komme til at le og sige, det er storartet, og lad os sætte os lidt her på bænken og tale lidt mere om hende. Hun sætter sig hos mig, hun anbringer sig. Nu er hendes arm ikke bar på grund af frakken, men der kan lægges meget i hånd og fingre. Og så har hun foden. Frem for alt halsen

og hodet. Hun vender siden til mig og har mig hele tiden i øjenkrogen for at følge virkningen. Den kommer. Især da hun ikke sidder lige, men hælder sig ind mod mig. Jeg sidder og ser, der er ingen som hun, men da der er måde med min galskab, siger jeg det ikke. Hun ved ikke, hvad hun skal tro, men vil dog ikke forsømme en lejlighed til at gøre indtryk. Mens jeg taler og mest sandsynligt hakker i det, ser hun fuldt på mig og afslører mig med et smil. Så vilde jeg nok ønske, jeg var en af hendes almindelige tilbedere, så jeg kunde slå armene om hende. Heldigvis er jeg det ikke. Jeg rejser mig og siger: Klokken er fem minutter over seks. Jeg må hjem. Farvel Lilian, 31det var hyggeligt at tale med dig. Hun vil springe op, meget ophidset, men i det samme dame igen, iskold og pragtfuld at se til. Hun vil igen på en anden måde være den eneste, der er til, og hun vil byde mig farvel med et smil, der gør mig rasende. Jeg vil aldrig se hende mere.

Sporvognen holdt. Hans Egtved stod ud. Men hvad vilde han her. Træffe hende. Han var ikke herre over sig selv. Nej. Han gik ned ad en villavej langt fra hendes og gik op og ned dær for at komme lidt til ro, inden han tog en sporvogn hjem. Han følte, at han havde det forfærdeligt, men her var han alene. Ingen skulde se ham, før han igen nogenlunde så ud som et andet menneske.

Lige med et råbte en kendt stemme til ham over vejen: Men goddag, Hans, hvordan kommer du her? Det er rigtignok længe siden.

Lilian kom løbende over vejen. Hun stod med et spring foran ham og sae forpustet og leende, idet hun tog ham i hånden: Det var rigtignok en overraskelse. Og så med et slag var hun alvorlig. Hun spurte tøvende: Hvordan har du det?

Jo tak. Meget godt.

Du læser altfor meget, Hans. Hvorfor gør du det? Hvad har det at sige med et år mer eller mindre? Du kan da sagtens få penge at låne, hvis det er det. Du må ikke overanstrengte dig, Hans, hører du?

Han var kommet lidt til ro og sae: Det gør jeg i grunden heller ikke. Det at læse er ikke så slemt, som du tror.

Hun så undersøgende på ham og spurte: Hvordan har du det ellers?

Han væbnede sig med et smil: Der er ikke noget ellers.

Hun afviste med et alvorligt ansigt denne udflugt og 32sae: Ja du vil jo ikke snakke med mig om det, der optar dig. Det er underligt. Men du er jo underlig. Sig mig, ja nu tør jeg ikke spørge, om du keder dig, for så snapper du vel, hun lo undskyldende, — men har du slet ingen fornøjelser, sådan?

De gik frem og tilbage på den korte villavej. Lilian sae: Dær er en bænk. Lad os hellere gå hen og sætte os. Jeg har gået så meget, jeg er ikke fri for at være træt."

Nej, sae Hans smilende, — du kommer til så mange ting, det blir du træt af. Jeg har det mere ensformigt, men i grunden keder jeg mig mindre. Nå, men jeg har også mine fornøjelser. — Hans fortalte om udflugten, han havde været med til. Navnet Marie nævnte han ikke. Bag efter spurte Lilian selv om navnet.

Hun hed Marie, sae han. Han så, det gjorde indtryk på hende, at han nævnte hende ved fornavn. Hun sad vendt imod ham og hørte alvorligt på, hvad han fortalte. Men det blev alligevel ikke til ret meget.

Hun er da rar, sae Lilian. — Men du er et lykkeligt menneske, Hans.

Hvorfor er jeg nu det?

Jo, for når en kommer til at holde af dig, så blir det alvor, og det er jo lige sådan med dig selv. Så kan man sagtens blive lykkelig.

Med de ord stillede hun sig altså på sin plads til ham, som en der ser til, ganske køligt og naturligvis lidt interesseret, men med en sindsro, der var i modsætning til den hæftighed, hvormed hun ellers levede sit liv, for den kom jævnlig frem i hendes væsen og var næsten altid i hendes blik, undtagen lige i dette øjeblik, da det var lidenskabsløst, betragtede en skæbne, der ikke berørte 33det lidenskabelige i hendes natur. Hans så i et syn, hvordan hans liv vilde ha været, om Lilian var kommet i glød af skinsyge og havde glemt sig selv. Nu var alting forbi. Det var en tilgift af ondt i dette forfærdelige øjeblik, at hun også i sin kølighed var dejlig. I et vildt syn så han for sig en Lilian, der svarede til det billede, hun selv havde nævnt: kvinden, der aldrig kunde slippe ham, når hun engang var kommet til at holde af ham.

Lilian havde rejst sig. Hun så bort fra ham, og sae med en urolig og hurtig stemme: Klokken er mange. Jeg må gå.

Ja. Jeg vilde bare bemærke, at der må jo også være et andet tilfælde, nemlig en kvinde, der vel holdt af mig, men alligevel ikke lod sig holde fast. Den slags, der er både lidenskabelige og ustadige, er der dog en

del af.

Lilian lo: Det er rigtigt nok, men jeg tror nu ikke, at de netop vilde blive forelskede i dig.

Han så ind i hendes øjne, der ikke var kolde længere: Å, det skal du såmænd ikke sige, sae han, med det særligt nøgterne landlige tonefald, som hun ikke kunde lide.

Lilian lo højt og rakte sin hånd til farvel.

Hans sae: Du skulde le lidt mindre, Lilian. Alvor vilde undertiden klæde dig bedre, end du selv tror.

Jeg skulde bestræbe mig for at komme til at ligne dig noget mere? Nej, det tror jeg ikke, jeg vilde ha ret megen glæde af.

Han svarede med den bondestemme, han stadig havde i sin magt at bruge: Nej, sågu, det kan der vel være noget om. Ja ja, men så farvel, Lilian. Det var hyggeligt at snakke med dig.

34

Da de to studenter drejede om hjørnet fra universitetet ind i Nørregade, blev de modtaget af et voldsomt vindstød og en hård regnbyge, der ramte dem i ansigtet som et skud hagl. Den ene trykkede lorgnetten bedre fast, den anden trak studenterhuen længere ned mod ørene.

Pyh, sae den ene og spyttede vredt ad det rasende vær, — det var ikke morsomt inde ved juraen, og dette her tossede vær er al den opmuntring, man får, når man kommer ud. Hvad mener du, Hans Egtved, nå det står for resten skrevet i ansigtet på dig. Du ser lige så sur ud som jura og aprilsvær til sammen.

Hans smilede uglad: Man kan vel ikke vente sig andet af April.

Nej, fjøede den første til, — og af jura. Og lige med eet skinner solen midt i det hele. Men du er en tålmodig sjæl. Du minder mig om en, jeg kender. Han og jeg drejede en dag om sådan et rasende hjørne. Mig fik det til at bande, men han så tålmodig ud ligesom du. Jeg spurte ham, hvad i alverden han grinte af, og ved du hvad han sae: Det var ligesom jeg lige med eet havde mødt min kæreste. Det er vel noget lignende, du tænker.

Hans Egtved tav. Solen skinnede ned gennem de oprørte skyer, og et øjeblik efter slog de sammen om den igen.

Nå ikke det, sae kammeraten tørt. — Sig mig, har du varme hjemme?

Nej. Jeg holder gærne op med at fyre i Marts.

Lige sådan her. Klamt værelse og våd overfrakke, det er altså, hvad der venter en hjemme. Det er studentens glade liv, hvad Hans?

Hans Egtved så på vennen med et forundret smil, der blev gennemtærsket af regnen: Tænker du virkelig over sådan noget? Jeg mener, mere end et øjeblik. Og selv om man lægger mærke til, at man sidder og fryser lidt, kan det så ikke være lige meget?

Ja tak for den lille præken. Men når jeg blir sagfører, forudsat jeg holder ud så længe, så vil jeg ha oprejsning, jeg vil nyde livet. Jeg kræver erstatning for udstået meen og overlast.

Hans Egtved lo: Du er storartet, Niels Brade, du får såmænd også nok din erstatning af livet. Han fortsatte i tanken: Ja det er et storartet humør, men jeg tror ikke, det holder.

Hør du Hans, lad mig hellere høre, hvad du rigtig tænker om mig. Nå ikke. Nej sådan en vismand bruger vel at holde det ved sig selv. Hvor gammel er det du er? To og tyve? Jeg er syv. Ja jeg har spildt tiden, men jeg blir alligevel færdig tre år før du. Så kan du blive fuldmægtig hos mig, Hans, det er lige meget. Føj for pokker, formelig skreg han, da de kom ud på Vestervold, — dette her er da endnu værre. Den mand, der troede han mødte sin kæreste ved hjørnet af universitetet, vilde da tro, det var sin kone, han rendte på her. Har man kendt mage til hysterisk vær? Nå, men nu er det allerede ved at tabe sig. Nej se, Hans, derovre. Ser du den pige, der står ud af en vogn sammen med to mænd? Det er en, du kender. Jeg har mødt dig med hende en dag. Hvad er der med hende og Hans? spør jeg mig selv og er lige klog. Men jeg kan godt forstå, du kan smile ad sådan et forbandet vær. Jeg vilde også synes, livet var storartet, hvis jeg kunde gå med sådan en pige ned ad Bredgade. Hvis hun vilde stå stille og snakke med mig en halv time, så 36vilde jeg ikke være nær så ivrig, som jeg var før til at kræve erstatning — Nå, men det vil du åbenbart ikke snakke om. Ja, ja, jeg er nu også lige glad, med regnen mener jeg. Min værtinde låner mig mandens slobrok, han er død, forstår du, og så sidder jeg lunt og godt og læser Christian den femte. Du skulde gøre det samme, Hans, men det er naturligvis mere fornæmt at fryse.

Der kom et blegt smil over Hans Egtveds magre ansigt: Det har jeg aldrig tænkt over.

Ja, men så tænk over det, Hans. Nå nu skal jeg denne her vej. Farvel.

Lidt efter gik Hans Egtved forbi de store vinduer i en restaurant. Yderst ved vinduet sad Lilian. Der var også en anden dame og to mænd. Hun syntes at se ham, men hun kunde vel ikke vide, om han havde set hende. Han gik videre. Han sloges med regn og storm helt ud på Nørrebro. Det var et hårdt vær, men den unge mand gjorde sig stiv og gav ikke efter. Våd blev han dog, især ned ad benene. Lidt inden han var kommet til sin dør, gik han ned i en kælder og købte for tyve øre grisesylte, en klat sennep og en flaske hvidtøl. Snart efter sad han i sit værelse og spiste sin middag på en emalietallerken. Den våde frakke havde han hængt på et søm. Den kunde nok tørre lidt, mens han spiste og bag efter, som han plejede, gik op og ned ad gulvet og røg. Et stykke ost blev fundet i skabet, dertil en klat margarine på en underkop. Hans Egtved var uden ophold i fuld gang med at spise. Det var blevet sent i dag, klokken var halvtø.

Når en mand begynder at spise, viger hans genvordigheder i baggrunden. Stemmer, der ellers kan plage, tier mens han stiller sin sult. Intet tungsind er så sort, det 37lysner, når der kommer noget ind til tænderne. Sennop river i næsen, sylten fedter i halsen, snart fråder hvidtøl i en kop, en besk og sød drik løber ned og skylles fedt og skarpt væk.

Nu sidder de derhenne og stikker til dekadent smørrebrød, hvor pålæg hænger bredt ud til alle sider, mens der blir fuldt med smør om tænderne, og mens det hæderlige brød næppe er til at smage. Disse ynkelige klatter mad, der sammenlagt kan gå i een mundfuld, deler de imellem sig med kniven. En spiser halvandet stykke, den mere sultne to og et halvt. Det kalder de at spise, hvad der er noget helt andet end at få mad. Og oven på det vælter de sig fulde af øl og kaffe. Skål, Lilian. At se dig spise, det er der ikke nogen fornøjelse ved. Du stikker til det som til så meget andet. Det kalder du at leve. Vil du dele min fjærde rundtenom med mig? Den er lidt tyk, men jeg har en temmelig god ost at komme på. Det er en af mine flotheder. Nej, vi kan ikke spise med hinanden. Vi kan ikke dele livets brød, vi to ikke. Nej. Det var også sådan noget, du sae sidst. Vi er af forskelligt humør over for livet.

Lidt efter gik Hans Egtved op og ned ad gulvet og indsugede begærligt tobakkens beske og søde gift. Lyrikken gik af ham, og han begyndte at tænke. Tre år endnu på denne måde, ikke mindre fattig, snarere mere. Og så et par år, inden man kom i gang med noget, altså nærmest fortsættelse af fattigdom. En student har lov til at være fattig, en sagfører ikke. Han har at være velhavende, ellers har folk ingen tillid til ham. En fattig student derimod har folk meget tilovers for, jo fattigere, des mere. En sagfører omvendt: Han sidder hårdt i det, altså trækker han os op. Lad os hellere gå til en anden.

38

Altså, først tre år, der efter mindst to år. Til den tid er Lilian seks og tyve år.

Hans hænder rystede lidt, da han stoppede sig en ny pibe. Han tog sig i at ryge altfor voldsomt, så pibehodet blev hedt, og det stred mod hans opfattelse af ordenlig rygning. Tobak smager kun godt fra et tempereret pibehoved. Han tog sig fornuftigt i nakken, svaledede sit hoved og pibens og skulde nu til at bestille noget.

Det var for koldt til at sidde stille og læse. Han så med uvilje på sin frakke, som han blev nødt til at ta på. Han kom i tanke om Niels Brades ord og gik ud på gangen. Dær hang i den mørkeste krog en gammel kåbe af frøken Olsens, en af disse grinagtige tingester uden ærmer, men ellers af klæde og vel foret, et gammelt arvestykke, der ikke var til noget nu mere. Han bankede beskedent på hos frøken Olsen og forklarede lidt forlegen, hvad han vilde.

Frøken Olsen var lidt længe om at forstå, men da det gik op for hende, strålede hendes gamle ansigt, og hun sae: Ja værsgo, hr. Egtved, lige så tit, De har lyst. Den er god til at ha over sig, og den kan varme Dem ned om knæene, sluttede hun med et blik på hans våde bukseben.

Så sad Hans Egtved i frøken Olsens kåbe og læste, med en spalte til venstre hånd, der skulde holde piben. Kåben var dejlig ned ad ryggen, den la sig om ham som sød stuevarme, men om knæerne var den vidunderlig. Dær kunde en frakke ikke slå til, men kåben tørrede ham. Han mærkede, hvordan det blev varmt og vådt om hans knæer, og efterhånden varmt og tørt.

Se til mig i venlighed, Lilian, og vær ikke vred for 39mine tåbelige tanker om dig. Du forstår jo nok, når du ser mig her, i en gammel piges latterlige arvekåbe, at jeg har opgivet enhver tanke om nogen sinde at vinde dig. Men deraf følger også, at jeg ikke mere vil tænke ondt om dig. Jeg kan i alt fald love dig, at jeg skal ikke byde enhver dårlig tanke om dig velkommen, bare fordi den mælder sig. Jeg skal ikke mere gå og hævne mig, fordi jeg hverken kan glemme dig eller komme til at elske dig og heller ikke få dig til at holde af mig.

Hvor regnen dog tæver mod ruderne. Alting slettes ud i regn, tage, jord og gade, vej og uvej, alt grønt falder gråt til jorden, kun alt, hvad der stritter står igen. Livet regner bort af jorden, livet falder, kun det døde

stritter. Når regnen har raset, betænker den sig under en himmel, der ligesom lysner, og tar så fat igen med vild kraft. Alting regner væk, menneskene kryber sammen og er ved at forsvinde i jorden. Jordens våde dyndkugle blir mørk, dens lys går ud i den evige regn.

Og med dette billede af livet eller af sig selv eller af hvad, satte Hans Egtved sig til at læse. Men det var jo April. Lige med eet brød solen igennem, den stod fuldt ind ad hans vindu som ved et dømningsbrud. Hans Egtved tog sin overfrakke og hængte den op i vinduet. På en halv time var den tør, og han tog den på og gik ud for at få lidt sol, inden den blev dækket igen.

På Åboulevarden kom Lilian lige imod ham. Hun spurte straks uden goddag eller noget: Så du mig inde i restauranten?

Om jeg så dig? Hvor siger du?

Du så mig. I restauranten. Du sendte mig et skævt blik. Jeg nikkede til dig. Det svarede du ikke på. Hvorfor er det altid sådan imellem os? Hvorfor kan du ikke hilse og la mig få et smil? Hvorfor er det umuligt for dig at gøre sådan en lille bevægelse med hånden, som mellem to venner.

Å, Lilian, alt det er der såmænd nok, der gør.

Du behøver ikke at sige det med denne her bondekulde, som når din fader talte om en ko, der ikke duede. Nej, ingen kunde gøre det sådan som du, — hvis du gjorde det. De to mandfolk, var det derfor? Nej, det tror jeg ikke. Det er mig selv. Men hvad du tænkte, da du gik efter dette her skæve blik? Jeg ved ikke rigtig, hvad det er, men du tænker det samme endnu. Jeg vil bare sige dig, at jeg ser det nok. Nu ved du det. Jeg kan godt gå med det samme, hvis du ønsker det.

Lad os gå og tale lidt sammen. Jeg har noget at sige dig, hvis jeg kan få det samlet sammen. Jeg har tænkt på mange ting i dag. Det begyndte med min fattigdom, at det trykker mig at være så fattig, for jeg tænker alt for meget på det, når jeg ser dig.

Hans, det dær er noget vrøvl. Tror du, jeg skænker det en tanke?

Det varer heller ikke ved. Om tre år har jeg min eksamen. Men jeg tror, der er noget andet, der varer, noget med mig selv. Jeg har tænkt meget på dig.

Hm. Og du var meget ond på mig.

Å, ikke alene det?

Så. Jeg blir nød til at spørge dig om noget, Hans, det må du svare på. Jeg skal sige dig en ting, der er flere mænd, der har friet til mig, ja det må du jo finde dig i, hvis du kan. Jeg har sagt nej til dem. Det må du tro, hvis du ellers kan. Men når en mand blir forelsket i en, så blir han tit også gal på en. Det gælder ikke alene sådan skumle mennesker som dig, men meget almindelige mennesker, det skulde man ikke tro, jeg troede det ikke da i alt fald. Men nu kommer det altså, hvad jeg vilde sige. Kan det ske, at du somme tider synes bedre om mig, end du egentlig helst vil, og derfor blir mere gal på mig?

De stod et øjeblik stille på gaden, og så hinanden ind i øjnene. Men han svarede ikke. Han kunde ikke, han vidste det ikke. Han tænkte over det og havde virkelig ikke noget at svare.

Skal vi ikke ta en sporvogn og køre ud af byen? Det er jo et dejligt vær.

Jo, sae Hans, og så stod de op i en sporvogn.

Her er storartet, sae Lilian, da de kom ud. Her er ligefrem en markvej. Lad os gå lidt ad den. Han fandt gamle forårsplanter, som han kendte hjemme fra, gæslingeblomst og følfod. Hun huskede gammel botanik og lod sig belære af ham om det, hun havde glemt.

Du læser meget, Hans, sae hun og så på ham. Tre år, siger du. Behøver du at ta så hårdt fat? Så lærenem som du er? Men du må altså gi undervisning. Jeg kunde godt — hvis — Hun kom ikke længere.

Nej. Nu synes jeg, det skal være.

Det må i grunden være stort, sådan at ta fat. Jeg kommer jo aldrig til det, fordi jeg ikke er nødt til det, og de fleste jeg kender, heller ikke. Men det er da dejligt at gå sådan en tur ikke? Det skulde vi gøre en gang imellem.

De gik en time over marker og nærmede sig sporvognen igen.

Du kommer nu til at se bedre ud, sae Lilian smilende.

— Du blir også ligesom mere rar.

42

Han så grundende på hende og sae: Men der er noget ved dig, jeg ikke synes om.

Hvad er det? spurte hun, straks alvorlig og spændt.

Det er dit navn.

Å, sae hun og lo højt, — ikke andet. Det er også lidt kunstigt. I begyndelsen lød det helt underligt, når jeg hørte dig sige det.

For mig lyder det altid underligt at sige det.

Hvad vil du hellere ha, jeg skulde hedde.

Ja, jeg ved nu ikke, om du i grunden kan hedde andet end Lilian, men jeg synes nu, det er kønnere at hedde Inger.

Jeg vil gærne hedde Inger. Det kan du jo så kalde mig, når jeg kan nogenlunde gå an, og ellers, rimeligvis for det meste, kan du kalde mig Lilian.

Tak, sådan en tydelig inddeling vil jeg ikke være med til. Jeg kalder dig Inger, og det kan så udlægges på den ene og på den anden måde.

Ja ja, også det. Så er Inger mit navn mellem os to. Undskyld jeg var så fordringsfuld, at jeg vilde ha, det skulde bare være et kælenavn. Nå, men nu må Hans og Inger løbe, for dær kommer vor sporvogn.

Det var en rigtig sommerdag med sol og blæst. Hans og Lilian, der nu altid hed Inger, var kommet ud i Utterslev mose, der var mere vanskeligt og interessant end den derhjemme. Der var meget at gøre med at beregne og springe. De havde bægge to en lang kæp til at prøve sig frem med. De talte ellers mest om blæsten. Han var i 43nyt lærredstøj og havde ikke sådan følt sommervinden på sin krop, siden han som dreng ikke havde andet end bukser og skjorte på. Hun gav ham ret i, at det er dejligt med stærk sommerblæst ind på den bare hud. Det var kun aldrig faldet hende ind, skønt hun havde vidst det, så længe hun kunde huske. Men han havde det jo med at tænke over alting.

Men sig mig nu, Hans, du som tænker over alting: Hvad synes du om mig? Pas på den tue, dær er ikke sikkert? Men altså, nu har vi kendt hinanden temmelig godt et år. Hvad synes du i grunden om mig?

Jo, Inger, sae han og stak med sin kæp til den usikre tue, — jo jeg synes i grunden, du er sød.

Nå. Ja, det er jo kun dig, man kan spørge om sådan noget. Andre mænd vil straks fare ud i behageligheder, også inden de kender en rigtig. Dem kan man ikke regne.

Hm. Men det er alligevel morsomt at høre på dem?

Det er lige meget med andre mænd, Hans. Men jeg tror ikke, du blev færdig. Der mangler et men. Altså, jeg synes i grunden du er rigtig sød, men —. Videre.

Ja, Inger, du er rigtig sød, men du er ikke dig selv.

Nå. Her kan vi ikke komme længere. Vi må tilbage. Jeg har aldrig gået i noget så spændende. Tænk, at du har vidst i fem år, at denne her mose var til, og aldrig har været her før i dag.

Jeg kunde jo ikke gå der, før det havde været tørre i lang tid, og før jeg havde dig med.

Hun stod og holdt ligevægt på en stor tue af hundegræs, han stod i det bløde med sine brede fødder, og sank ikke i, som hun vilde ha gjort.

44

Det lyder egenlig yndigt. Det vilde også ha været yndigt, hvis — hvis —

Hvis det havde været en anden mand?

Nå, det vil jeg ikke sige, for enhver anden mand vilde sige det, og han vilde ikke mene det. Du mener det heller ikke, men alligevel, — jeg ved ikke, hvordan jeg skal sige det. Det er noget, du sådan kommer til at sige, og som du også vilde ha ment — hvis — hvis

Ja du skal i alt fald ikke sige: hvis du havde været en anden. For det er ikke rigtigt.

Næ, altså. Jo hvis jeg havde været en anden, men alligevel mig selv på en måde. For jeg tror såmænd ikke, du vilde ha sagt det til en helt anden en. Nu drejer vi her af til siden, som jeg sae. Der blir et par steder at springe, men så blir det godt. Men hvis jeg nu var, sådan som du tænkte dig, så kunde du godt tænke dig at mene det, du sae. Du tænker altfor meget. Du kan tildels ganske godt lide mig, som jeg er, men på den anden side også ikke lide mig, som jeg er, og så igen kunde du i grunden godt lide mig, sådan som du kunde tænke dig, at jeg var. Uha, jeg blir ør. Her skal vi springe. Må jeg få din stok, den er længere. Ja, den er solid. Men der er jo et stykke at springe. Og der er det klare mudder imellem, Hans. Du falder ikke i, vel? Se så. Der er ikke så langt. Se her, hvor jeg sætter min fod. Ja nu. Ih, sikken et chok. Det var godt, tuen holdt.

Hans pustede, han tog hende under armen: Her kan vi gå og ha det lidt hyggeligt.

Ja i fem minutter. Dær fremme ved den lille busk blir det galt igen. Vil du tro, det har været noget af en oplevelse for mig, at hedde Inger. Som lille pige gik jeg i 45træsko, jeg havde blå øjne og hørgult hår. Jeg var så tillidsfuld mod alle mennesker og troede kun, de vilde mig godt. Sådan er jeg endnu. Som voksent menneske lod jeg mig lokke ud i en øde vildmose af bare tillidsfuldhed.

Hans så på hende fra siden: Ja, du er en stor komediant. Men når nu andre mænd, der kun kender dig som Lilian, opdager dig som Inger, hvad kan der så ske?

Så kan der ske det, at de også lokker mig herud og så — uha, sikke nogen grimme ting, du kan sætte i mig. Men du kan være rolig, lille Hans. Også dig kunde jeg sætte fra i tre spring. Jeg er ikke til at rende med.

Nej nej, Inger, bliv ikke så gal. Hvad er du i det hele taget til at med?

Jeg kan huske en dag for mange år siden, at jeg snakkede noget barnagtigt snak om det farlige ved at være en ung pige. Det gælder ikke mig. Det troede jeg måske den gang, hvis jeg troede noget i det hele taget.

Ja, Inger, jeg tror også godt, at du regner temmelig koldblodigt ud, hvad der skal ske med dig.

Ja, Hans du behøver ikke straks at lave et koldblodigt bonderegnskab ud af mig som over en vognfuld grise, der skal til slagteriet. Jeg er jo ikke kold, men jeg er heller ikke tosset.

Det slog ham med en smærtelig indsigt, at et menneske, der tænker sådan om sig selv, er indrettet til, frem for alle, at nyde livet.

Ja, sae han, — vi er jo noget forskellige, Inger.

Ja sådan halvvejs. Du er næmlig heller ikke kold, men så er du tosset. Jeg ved bare ikke efter hvad. Du ved det vist heller ikke selv. Men det toner nok frem engang. Så skal vi se.

46

Se, Inger, når du taler sådan, kommer det rigtig frem i dig, det farlige og mærkelige, og du er ikke simpelt hen sød, som du ellers har øvelse i at spille. Ja undskyld, hvis det lyder stødende, — men —

Ih, stød endelig, Hans. Ellers vilde jeg ikke kende dig. Du skal jo ikke være sød.

Han tog hendes arm og trykkede den, for første gang i det år, der var gået: Vi har det nu dejligt og morsomt, Inger.

Ja utroligt dejligt, Hans. Din spartanske gøren kur, det siger jeg i fuldt alvor, er det mest fortryllende, jeg har oplevet.

Andre mænd, tænkte han og tav.

Hun var lidt foran, men nu vendte hun sig pludselig om imod ham. Der stod en stor munterhed ud af hendes mørke øjne. Hendes mund stod åben af et smil, der var stanset i eftertanke.

Se her, Hans, hvor jeg nu står, her er farligt. Det gynger under mig. Vil du med herud? Hvad er der neden under, tror du?

Han gik efter hende. Det sank under ham. Her neden under, sae han, er der vand og dynd, og der er forsvinden af alting. Alting glemmes dernede.

Trænger du til at glemme, Hans?

Jeg ved det ikke endnu, Inger, men jeg kunde tænke mig, at det vil gå mig sådan i livet, at jeg vil komme til at ønske glemsel.

Hun lo højt. Ellers var der ingen lyd rundt omkring: Hvis jeg ikke var så let til bens, Hans, og du tung, så kunde jeg godt tro mig i fare her sammen med en som dig.

Inger, selve det dær er farlige ting at sige.

47

Er det? Hvis du ikke vil høre mig sige det, må du ikke se sådan ud, som om du tænkte det, jeg siger. Men kom bare. Jeg vil godt række dig min hånd. Hop så, men fladt, ikke ned med et bums. Mærk, Hans, grunden sejler under os. Vi er på en farlig sejlads. Men nu forsigtigt, og hold fast. Ganske små skridt. Det dirrer. Å hvor det risler gennem ens nærver. Hvis dette her ikke er noget for dig, Hans, så ved jeg ikke.

Hvad så for dig, Inger?

Å, det er kun sådan et nærvespil. Men du tænker noget ved det. Det gør jeg ikke.

Jeg ved ikke, Inger. De tanker jeg får, kommer fra dig.

Jeg går igennem, Hans. Mine hæle er for spidse, mine fødder for små. Her er svært at komme over. Skal vi vende om? Nej. Vel? Nej. Hvis du tog og bar mig, men så blev du for meget tungere. Nej, tag mig om livet, og bær mig halvvejs, så lægger vi lidt af min vægt over på dine brede støvler. Ja sådan, det går. Se så. Tak. Nej slip. Nu er vi på fast grund. Blev du træt?

Å, det var bare første gang, Inger, jeg har haft dig sådan om livet.

Hm. Sådan en oplysning gir du på en meget pudsigt måde. Du fortalte mig engang om damptærskning: Det var første gang jeg gik med en sæk rug.

Han svarede ikke. Der var noget spottende i hendes stemme, som han ikke forstod.

De gik nu rask frem ad på fast grund. Han vilde gerne ind i den bevægede tone fra før, men han vidste ikke, om han kunde få hende med. Det var vistnok sådan imellem dem, at tonen bestemte hun.

Ved du, hvad dette her minder mig om? sae hun med 48løftet hage og skråt blik. Om at være gift. Det spændende er forbi. Der er ikke noget mer, der sejler, og ingenting at hoppe efter.

Ja, det er vist rigtigt nok, Inger. På den måde har du fået klasket en nøgtern slutning på noget, der ellers var temmelig æventyrligt. Jeg tror nok, du ynder den slags.

Ja Hans. Jeg får tit sådan nogen sjove indfald, når jeg ser på dit ansigt. Sådan noget hænder mig.

Nå ja. Også med andre, kan jeg tænke.

Ikke så meget. Uden at rose mig selv, har jeg i grunden de fleste sjove indfald, når jeg er sammen med dig.

Hm. Det skal der nu en specialist i Inger til at forstå.

Ja, men det burde du jo være.

Jeg er det vist mindre end mange andre.

Så er det nok, fordi du tænker for meget over mig.

Jeg går hen over en vildmose af stemninger, Inger. Det gynger under mig, og jeg finder med lange afstande enkelte holdbare tuer og springer fra den ene til den anden, men jeg ved aldrig, hvad øjeblik jeg går i.

Vildmosen er din egen, lille Hans. Alt det dyb, der er neden under, og alt det som gynger oven over, det er dit eget. Jeg er slet ikke sådan, som du tænker dig mig.

Ikke det, Inger? Men ved du i grunden, hvordan du er?

Nej, det vil jeg ikke sige, men jeg vil, knage mig — mindst af alting være den, som du tænker dig, jeg er.

Mosen var snart forbi. Forude lå der marker.

Å, det har været en storartet tur, sae hun. Det er dejligt at gå sådan sammen, når bare ikke — når bare ikke —

Når bare ikke hvad, Inger?

Å, du forstår mig godt. Når bare der ikke kommer for meget ud af det.

49

Hun så det forbitrede udtryk i hans ansigt og sae: Sig mig, Hans, ja det siger jeg ikke ligefrem for at fri til dig, men er vi to forlovede?

Hun så på ham fra siden, og der gik en rystelse igennem ham. Hvis der nu skete noget? Og hvad vilde der ske? Men da der var gået fem sekunder, uden at han havde svaret, brast hun i latter, med en stemme, der rystede lidt, og sae: Du ved det ikke. Du har vel aldrig tænkt over det før? Det har jeg heller ikke.

Kære Inger, sae Hans Egtved, — der er så mange ting, der knytter os til hinanden, at —

Ja, det synes jeg også, Hans. Vi vil gå en tur en anden dag. Men det blir for resten ikke lige straks, men en gang altså. Se så, ja, nu er vi ude. Du kan lige følge mig hen til sporvognen. Du går vel hjem. Det gør jeg ikke, jeg er træt.

Den sindsbevægelse, der havde grebet Hans ved hendes ord fra før, fik nu endelig luft, han sae med besvær og langsomt: Det, du sae, Inger, kan du nok forstå, det er det, jeg helst af alting vil tale med dig om. Og vi må tale mere om det. Sæt dig her, Inger, så —

Hun var blevet en smule farveløs i kinderne. Det blik, hun så på ham med, var roligt men ikke koldt. Hun sae: Vi har jo talt om det, Hans. Nok. Jeg synes ikke vi skal mere. Jeg tror, jeg er blevet træt af at gå, sae hun med et undskyldende smil og tog sig op til brystet. Jeg sætter mig her på bænken. Du skal slet ikke vente. Jeg sidder her alene.

Vil du helst være fri for mig, Inger?

Jeg har snakket så meget, jeg kan ikke komme afsted med at sige mer for det første. Farvel, Hans.

50

Hun gav ham hånden til farvel. Folk, der kom forbi, så på dem, og vendte sig efter dem: En elegant ung dame, påfaldende udsøgt klædt, og en student i gammel kasket, i lærredstøj, der sad dårligt på ham, ny støvler, der var grove og billige og lovede snart at svare til det øvrige, stod her og sae farvel. To meget unge mennesker, kønne, også han, hvis han blev klædt passende på, sae hinanden et alvorligt farvel, altfor alvorligt, lidt blege bægge to. To mennesker, som trods deres ungdom ikke syntes uberørte af livet, også hun med sit fine ansigt allerede præget af fornøjelser eller måske af noget mere alvorligt, og endnu mere han med de alvorlige fortænkte træk, læsende åbenbart med fuld kraft, tænkende mere, end det vel i grunden er godt for så ung en mand. De stod og holdt hinanden i hånden, om det så var for det gode eller blot var udtryk for en tung tøven, som der ikke skulde komme noget ud af. Nu gav hun et lille ryk og tryk i hans hånd og slap. Hun smilede et nydeligt tænksomt smil, lidt blegt. Der gik også en smilende trækning over hans ansigt. Så skiltes de. Folk så på hende, der blev siddende optaget, som det lod, af at spejle ned ad sporlinjen.

Det var pokker, råbte Niels Brade og vendte sig om mod sin tavse kammerat, — det lader ikke til, at titusinde på eet år imponerer dig. Hvad vilde du føle, hvis det nu var dig selv?

Jeg ved det ikke, svarede Hans Egtved roligt, — jeg har jo aldrig prøvet det. Men du er altså glad. Du føler det vel, som om du nu har alting?

Begyndelsen til alting, Hans. For det er ikke andet. 51Jeg har ikke rigtig taget fat på at nyde livet endnu. Ih hvor har jeg også sultet og frosset. Jeg har heller ikke, Hans, jeg har heller ikke løst spørgsmålet kvinden.

Hans Egtved kom til at le: Nå det har du ikke Niels?

Nej, nej. Ikke sådan som du. Du kan sagtens.

Hans Egtved svarede barsk og fortrød det med det samme: Jeg har ikke løst spørgsmålet kvinden.

Det var åbenbart ikke et udbrud at svare på. De gik nogle skridt i tavshed, så sae Niels Brade: Jeg har en lille historie gående. Den er meget spinkel, den ligger egenlig ikke for mig, vilde jeg selv tro, men altså. Vi kender ikke hinanden, vi hilser ikke. Vi møder hinanden engang om måneden. Vi ser altid på hinanden, sådan strejfvist, vi skynder os ikke at se bort som to, der er visse vanskeligheder imellem. Vi lar øjnene glide hen over hinanden. Jeg glor ikke, det tror jeg da ikke. Somme tider, når jeg opdager hende noget borte, så smiler jeg. Ikke til hende, men jeg smiler. Det gør hun ikke, hun ser heller ikke sådan undersøgende på mig, for hun er en dame, jeg mener en dame i stor stil, skønt hun er ganske ung. Nydelig, dejlig. En dag mødte hun en i nærheden af mig, som hun hilste på. Hun lod sit smil blive stående, mens hun så på mig. Jeg smilede også, men det skulde jeg ikke ha gjort. Jeg fik øjeblikkelig min fortjente straf. Jeg tror ellers godt, hun kan filme, men det skal altså være, når hun selv vil. Nej, det er ikke sådan, at jeg tror, der nogen sinde

kommer noget ud af det. Det gør der sikkert ikke. Men man kan godt tænke på det.

Da de gik over Vester Voldgade, så Hans Egtved Lilian komme imod dem, han sae: Kender du for resten ikke den dame, vi dær møder?

52

Niels Brade blev kendelig forvirret og vidste ikke, hvad han sgulde svare. Han sae med usikker stemme: Jeg synes, jeg har set hende før.

Hans Egtved tænkte: Det er altså hende. Lilian betragtede dem bægge, hvem mest, det kunde man ikke se, men man burde måske hjælpe de to til at komme hinanden nærmere. Han stansede hende og gik et skridt til side med hende.

Du ser dårlig ud, sae Lilian, da de havde vekslet et par ord.

Eksamen om tre måneder, svarede han. — Ja, ja, jeg vilde bare høre, hvordan du har det. Ja, jeg ved ikke, om jeg må forestille dig for min ven, cand. jur. Brade.

De to hilste, de så meget på hinanden, stærkt optaget, bægge smilende, mon blot af høflighed? Hans smilede også og tænkte: Jeg har måske gjort en god gærning. De to snakkede lidt om været. Brade nævnte, at han var sagfører. At han tjente godt, kunde man vel så se på ham, hans tøj, hans art af selvbevidst munterhed. Men de nævnte ikke, at de uden navn kendte hinanden. Det var de meget enige om. Det var deres lille hemmelighed, som der ikke skulde tales om, før de var ene.

Ja, sae Hans, — jeg skal jo hjem at læse, men jeg ved ikke om —

Det gav et sæt i dem bægge. De kunde sikkert godt ha tænkt sig at gå med hinanden, men det vilde alligevel se ud af for meget. De tog sig i det og sae farvel med håndtryk og alvorligt blik. Der var en aftale i det blik.

De to kammerater fulgtes ad, og da de ikke havde noget andet at tale om, begyndte Niels Brade at drøfte den juridiske eksamen, som Hans Egtved snart skulde op til. Den blev vel nok noget af en begivenhed.

53

Nå, det troede Hans Egtved i grunden ikke, og da de havde tiet lidt oven på det, sae han: Hun ser ellers godt ud, ikke?

Jo, sae Niel Brade, — hun ser godt ud.

Hans Egtved samlede bøger sammen i en håndkuffert og tog ud på landet forat læse til eksamen. Der var også en, han vilde træffe. Det var engang imellem sket, at han havde mødt hende i København. De stansede da altid og talte lidt sammen om den eftermiddag ved stranden, og om hvordan det ellers stod til. Da han vidste, hvor hun havde sit hjem, tog han den nærmeste kro og slog sig ned dær, læste og tænkte.

Den første aften, især nat var det mest tænke, mindre læse. Hun blir ikke lykkelig med ham, tænkte Hans Egtved i en meget lang nat, men hun venter det heller ikke. Hun blir tilfreds, og hun kan måske nøjes med det. Eller hun mener, det er det forsigtigste at indrette sig sådan, at man blir tilfreds. Lykkelig, det kunde man undertiden tro, hun var skabt til at blive, men enten tror hun ikke selv på lykken, eller også er hun bange for den. Men der er ingen der ved, hvor stærkt hendes temperament er. Det ved hun nok heller ikke selv, og vil sagtens helst ikke ha det prøvet. Det ser ud til, at der er nogen øjeblikke, hvor hun holder meget af mig, sådan at det med mig godt kunde være lykken, men det varer ikke længe, det er kun øjeblikke. Hun er bange for at prøve, og hun tror heller ikke på det. Jeg kan ikke sige, jeg har det på samme måde, for mig er der aldrig noget øjeblik nogen anden end hende. Sådan har hun det ikke. Hvis hun havde det, ja det vilde jo egentlig være lykkeligt for os bægge, men mere forfærdeligt end lykkeligt. Heldigvis, hendes følelse for mig gør, at vi ikke blir fristede til at prøve. Og nu skal jeg altså gøre det samme, som hun gør. Det blir for mig heller ikke lykken, men sikkert en slags tilfredshed. Jeg har gået her i flere år og troet, at jeg har tro til lykken og selv er skabt til den. Nu ser jeg, at det ved jeg ingenting om. Lykken med hende har jeg aldrig troet på, uden måske en måneds tid, da jeg endnu var dreng. Det rigtige er, at jeg tvivler ligesom hun. Vi har hver sine grunde, men tvivl kommer der ud af det for os bægge to.

Det var den kolde sum af Hans Egtveds tanker, men de tog en nat, fra elleve til syv og var ikke hele natten igennem lige kolde.

Marie traf han den næste dag, og om aftenen, når han gik ud for at hvile sig på dagens læsning, mødtes de og gik sammen. Han viste hende snart fortrolighed. Han forklarede hende, hvordan det stod til med ham og Lilian, og Maria svarede meget fornuftigt, at det var noget hun godt kendte. Det var så tit, at to gik sådan og i grunden var ulykkelige over hinanden, fordi de nok holdt af hinanden, men alt andet mellem dem var ganske umuligt og ikke til at komme over. Somme tider giftede sådan nogen mennesker sig og blev altid

ulykkelige.

Han kom hjem fra sådanne samtaler med den tanke: Om det jeg siger, er rigtigt, har jeg i grunden ikke meget mening om, men jeg tror hver dag mer og mer, at jeg gør det rigtige.

Niels Brade så ned i sin halvtømte kaffekop, derefter på morgensolskinnet, der stod ind gennem villaens vinduer og til sidst på sin kone, der sad og så lige ud igennem vinduet.

55

Ved du hvad Lilian, sae han, — jeg tar en cigaret til, jeg stjæler en halv time fra mit kontor. Vi har det i grunden så rart, ikke?

Hun så på ham med sine rolige, mørke øjne og svarede med et let smil: Jo. Hun bøjede sig frem imod ham og tændte sin cigaret ved hans, mens han endnu havde den i munden. Det var et slags kælenkab, han havde indført, den morede ham åbenbart.

Ok ja, blev Niels Brade ved, — nu har man altså alting, penge, villa og kone, det vil sige magt og velvære og kærlighed. Det har man jo ikke altid haft, men man har altid vidst, at man vilde få det engang.

Så? spurte hun med let løftede øjenbryn. — Også det sidste? Kan man virkelig være sikker på det?

Ja, hvorfor ikke, Lilian? Nej, svar mig. Du må da sige mig, hvorfor det ikke skulde være sikkert.

Der er ikke noget at svare på. Du er altså bare sådan indrettet, at der for dig ikke er noget spørgsmål om den ting, det er det hele. Men du må da vide, at andre mennesker kan ha det anderledes.

Har du ikke altid tænkt dig, Lilian, at det vilde gå dig omtrent, sådan som det er gået, med mig eller med en anden?

Jo, det har jeg vist nok.

Og at du vilde blive lykkelig engang?

Sådan som jeg er blevet det, jo, det har jeg nok tænkt mig, om ikke just altid.

Ja, det er da så lige til.

Nå ja. Der er nu flere slags lykke til.

Er der det, Lilian? Det kan jeg minsandten ikke indse.

Du kan da se, at nogen mennesker har det vanskeligt med deres lykke, andre har det mere let, men hvem der egentlig er de lykkeligste, det er ikke så næmt at afgøre, som du måske tror.

Ja ja, Lilian, jeg holder nu på den lettere form. Jeg tror også, det er den, du er bedst tjent med.

Lilian lo og lae et øjeblik sin hånd på hans: Det er jeg også selv mest tilbøjelig til at tro, Niels.

Ved du, hvem jeg tænker på? sae han efter en pause. — Jeg tænker på Hans Egtved.

Hun tav. Hun tænkte også på ham.

Det blir ikke til noget med ham med den smule sagførerforretning. Bare jeg kunde få ham til at gå sammen med mig.

Tror du ikke, han er tilfreds?

Jo, det er jo det tossede ved det. For mig kunde han blive en udmærket kompagnon, uden at han ellers behøvede at bestille mer, end han gør. Og han vilde jo tjene mer end det dobbelte. At der ikke kan komme en god frister til sådan et menneske og sige til ham: Mand, du er fattig, kom med mig, jeg vil gøre dig rig. Jeg vil gi dig livets herlighed, og så videre. At jeg kommer, tror jeg ikke kan nytte noget.

Lilian havde fået mere varme i sine kinder. Hun spurte: Havde du tænkt dig, jeg skulde være den frister, som du ikke selv duer til at være.

Niels Brade kastede sin cigaret og rejste sig: Jeg ved ikke, hvad jeg havde tænkt mig, men jeg vilde gerne ha fat i ham.

Lilian rejste sig også: Jeg kan jo ringe til ham. Vi kan invitere ham og hans kone med os ud en aften. Der er en mulighed for, at de kommer, men man ved jo aldrig. Han 57har det jo med at finde på undskyldninger,

når vi inviterer dem.

Telefonsamtalen var ganske kort. Hans Egtved sae straks ja, til hendes forundring. Det var hende umuligt i øjeblikket at finde på mer at sige, og så sae han farvel og tak for opringningen.

Niels Brade var i højt humør, da han hilste på Hans Egtved og hans kone: Det skal blive en aften, forsikrede han, — og du skal ikke begynde med at sige: Det er ikke noget for mig, for når du bare ikke er indtaget imod det på forhånd, så skal du se, du morer dig. Kan du huske den forbandede regnværsdag på Vestervold, hvad fik du til middag, da du kom hjem?

Hans Egtved svarede smilende: Grisesylte og brød, og hvidtøl.

Ser vi det. Jeg fik kogt skinke og margarinemad. Men jeg gjorde mig selv et løfte. Nå, hvad skal vi ha?

Lilian foreslog postejer og sauterne. De spiste. Niels Brade bød velkommen, og de klinkede.

Er her ikke dejligt? sae Lilian til Hans Egtved.

Jo, svarede Marie, Hans nikkede til sin kones ord.

Efter postejerne var Niels Brade mere sulten, han bestilte smørrebrød med snaps og øl. Efter den første snaps rykkede han sin stol nærmere til Hans Egtved og talte forretning med ham, ikke længe, men henrykt ved det som ved alt andet. Lilian underholdt fru Egtved, der var venlig og meget stille, samtidig hørte hun på mændenes samtale og gav smilende et ord med. Hans Egtved så på hende. Hun så godt ud, ja hun strålede. Man måtte vel sige, hun i dette øjeblik lignede sig selv. Sådan havde han knap nok set hende før.

58

Hun så hans blik og spurte halvhøjt: Hvorfor?

Nå, jeg vilde bare se, hvordan du i virkeligheden ser ud.

Hun smilede, men hvordan var det tankefulde, det næsten altfor tankefulde, i hendes smil ment?

Han sad og stred med sine tanker: Hvis jeg havde lov til at ønske, vilde det ikke være dette at få lov at beholde det tunge sind, jeg har. Jeg vilde sikkert ønske lethed. Hvordan man opnår lethed, ser jeg her i manden, der arbejder og tjener penge, i kvinden, der ikke arbejder, to sider af sorgløshed, tilsammen ansigtet på en frister, der siger til mig: Gå sammen med ham. Lær af ham at tjene penge, lær af dem bægge sorgløshed. Og hvis du ikke tror, den kan opnås, så prøv i alt fald på det. Og hvis du heller ikke vil prøve, så indse i det mindste, at du har begået en alvorlig fejl, idet du ikke tog imod sorgløsheden, dengang den tilbød sig i en kvindes skikkelse. Gør dig ikke altfor meget til af, at du er en tung karl i træsko ved siden af hende.

Skål, Hans, sae Niels Brade ved den anden snaps, — Nå, synes du, her er kedeligt, Hans?

Nej, langt fra, her er interessant.

Ser vi det. Du sidder også og ser forholdsvis smilende ud.

Efter smørrebrød fik de dessert med madeira. Der var musik. Morsomme fantastiske og fordærvede lyde sprang ud af underlige instrumenter. Unge mennesker rejste sig og gik rundt, idet holdt på hinanden.

Skal man ikke danse? spurte Niels Brade og så fra den ene til den anden. Marie rystede smilende på hodet. Hans Egtved svarede: Jeg tror ikke, jeg kan.

59

Lilian sae: Vi har aldrig danset sammen. Det blev sagt som noget, der gjorde et forsøg utænkeligt. Så dansede hendes mand med hende.

Oven på tændte mændene sig en cigar, en meget kostbar. Niels Brade bød Hans Egtved og strøg en tændstik til ham. Hans så røgen slå ud af cigaren, den steg som en fint bugtet slange op mod det fjærne loft, steg gennem den fordærvede luft op over de grimme lys og blev borte: Jeg er cigarens sjæl, sae den blå slange, og for disse ord veg loftet bort, lysene løftede sig og spredte sig langt ud til siderne, over den hele himmel. En fin dis steg op fra den sommerligt dampende jord, den tog ham med sig, som om han var et fnug.

Hvis man ikke havde sådan en aften engang imellem, sae Lilian, hun sad lige ved siden af, — så var livet alligevel mindre morsomt.

Han smilede: Det gir jeg dig ret i.

De endte med kaffe og likører. Da de to kammerater klinkede, bad Niels Brade Hans om at komme op på kontoret en dag, for at de kunde tale nærmere om spørgsmålet kompagniskab. Hans lovede at ringe om det.

Da de kom ud på gaden, blev der tale om bil, men Lilian foreslog at gå i det dejlige vær. Kun til en af dem blev der bestilt bil, og lige med et lød en venlig stemme med godnat og tak for i aften. Det var Lilians moder. Hans Egtved havde nu og da talt lidt med hende i løbet af aftenen. I dette øjeblik kom han til at se hende. Han så ind i et ansigt, der var altfor tidligt gammelt, slukt på øjnenes udtryk, slukt på smilet om munden, slukt i alle Farver, venligt og træt.

Godnat og selv tak, sae Hans Egtved, og han tænkte: 60Er det virkelig nødvendigt, at komme til at se sådan ud til sidst?

Hans Egtved så sig selv gå ind i dette liv. Han så sig gå sin daglige gang, villa, gader, kontor, kontor, gader, villa, og da han havde set lidt på det, blev det altsammen gråt. Støv lå overalt, hans vej var grå, hans dag, han selv, en ørken det hele. Om aftenen lae han sin vej om ad en anden ørken med skærende lys, der dog ikke kunde gi det grå en anden farve end gråt, det skulde forestille en oase, men den var dækket under støv, tåbelig musik og snak, trætte smil. Alting søger at skjule, hvad det virkelig er, en ørken.

Nå, stakkels Hans, sae Lilian, de gik ved siden af hinanden, lidt fra de andre to, — det var altså en stræng aften at nå igennem. Men du må ikke være irriteret på Niels. Du ved, hvor utrolig naiv han er. Han synes nu, det vilde være så storartet at få dig ind i sin forretning og ind i dette her liv, han synes også du selv er storartet, det ved du jo nok.

Ja, lille Inger, også i den henseende er han utrolig naiv.

Nå ja, det udnyttede du meget behændigt, Hans. Men aftenen har jo nok interesseret dig, siden du hele tiden har tænkt så ihærdigt.

Kunde du se det, Inger?

Ja. Det er et helt syn, når du tænker, Hans. Niels kan ikke se det, han har jo sine sjove begrænsninger. Men nu vil jeg gerne ha lov til at gætte på, hvad det er, du har tænkt så ihærdigt. Tak, må jeg det: Det er altså det liv, Lilian, Inger, fører, det er det, hun er skabt til, og nu kan jeg se, hvordan jeg har haft ret i min opfattelse af hende. Det er en ørken, hun lever i, men hun synes, det er en oase.

61

Hvorfor siger du netop ørken, Inger?

Jo, det siger folk af din slags altid. Ørken er det første, der falder dem ind. Det kender man. Nå ja, men har jeg gættet rigtigt?

Han tænkte på hendes moder, var lige ved at nævne hende, men tav.

Hun sae med uklar stemme: Hvis jeg nu tog dig under armen og var venlig mod dig som for ti år siden, så vilde du tænke noget mere om mig, noget endnu værre, for selv om min mand er meget morsom, så keder han mig alligevel og —. Hendes stemme var ved at slå over, hun tav.

Men kæreste Inger, hvad går der dog nu af dig? Går du lige med et og blir forrykt?

Hun svarede hæftigt og lavt: Jeg er forrykt. Jeg blir det. Du driver mig. Han tog hende et øjeblik om håndleddet og sae dæmpet: Inger, sådan noget må du ikke sige. Du gør ondt mod mig ved det. Det, du egentlig vil ramme, det er noget, der er over os bægge, og som du ikke kan nå. Enten vi nu vil kalde det et tilfælde eller en skæbne, vi er nødt til at la det være i fred, og vi må ikke bruge det til at slå hinanden med.

Hun gik roligt med sit håndled i hans hånd, men han slap det snart, og de gik et par minutter i tavshed. Så sae hun: Hvad vil du nu gøre, Hans, med hensyn til det, min mand foreslår? Ingenting vel sagtens. Det er vel også det rigtigste.

Ja, Inger, det var slet ikke umuligt, at jeg kunde tænke mig at gå ind i jer form for tilværelse, både med arbejde og andet.

Såe, Hans, og blive som en af os andre? Det var jo interessant.

62

Jeg tror ikke, det kunde gøre mig noget. Jeg vilde alligevel aldrig komme til at se ud som mange af dem, der sad rundt om os. Nej, der må være enkelte mennesker, der kan klare den livsform, uden at det skader dem.

Hun lo, ikke hånligt, men muntert drillende som i begyndelsen af deres bekendtskab: Nej, lille Hans, jeg

vilde minsandten nødig se dig i de omgivelser, sådan til stadighed. Det vilde være synd både for dig og for dem. Ved du af, at du sad og kom til at se gammel ud, fortrukket om munden, skønt du kun er en og tredve, foruden at du selvfølgelig lignede en indædt indsigelse. Nej, stakkels, lykkelige Hans.

Hm, nå. Ja, så lar vi det falde. Det blev altså det sidste, du sae mig. Du husker måske, at det også var noget af det første, jeg hørte af dig.

Det husker jeg ikke, men det var jo meget fornuftigt sagt af mig. Du blev vel fornærmet?

Så vidt jeg husker.

Ha ha. Det gør du dog altså ikke nu. Det var bare en trekantet spøg. Sikken en dejlig aften. Gid denne gade førte til verdens ende, og gid verdens ende var det sted, hvor du og jeg skulde hen. Det skal du ikke bryde dig om. Det er kun noget, der sådan falder mig ind.

Jeg har næsten indtryk af, Inger, at du og jeg netop skal til verdens ende, men ikke just ad en lige og lang gade.

Du har jo kendt min mand fra gamle dage. Synes du ikke, han er rar?

Jo, det er han. Vi er jo også venner.

Selv fra din side, mener du. Ja. Han er naiv. Det er 63sjov med ham, hvad? Man kan vel nok blive ved at synes, at det er sjov.

Synes du ikke, min kone er sød?

Ih jo, hun er rigtig nok sød. Hvor ser hun venlig og rolig og fornuftig ud. Altsammen på sådan en sød måde. Du har nu valgt fornuftigt.

Ja, vi har valgt fornuftigt.

Hun tav. De gik og så frem ad gaden, også op ad. Gaden var kedelig men himlen var vidunderlig.

Ja, sae han så, — jeg har jo været nødt til at indrette mit liv på en så vidt muligt lidenskabsfri måde. Anderledes vilde det jo ikke gå.

Du mener sammen med mig.

Han svarede ikke, men efter en kort tavshed sae han: Dær kom månen frem. Den er heldigvis i første kvarter, den skæmmer ikke himlen altfor meget.

Hun sae: Jeg er for resten ikke lidenskabelig af karakter.

Du ved det ikke, din mand er for dig kun rar. Men der er noget, der er lidenskab i.

Hvad er det?

Luften imellem os. Den er fuld af strømme og af bølger. Den er farlig.

Hans, nu er det dig, der er inde på noget, vi ikke må snakke om.

Det er vor sidste aften, Inger.

Skal vi da dø i morgen?

Vi kan gærne kalde det dø.

Nej, Hans, lad os hellere stå stille og vente på de andre.

Ja. Dær drejer de om hjørnet.

Hør, Hans, hvor de taler fortroligt sammen. De har 64det allerede hyggeligt med hinanden. Hvor din kones stemme lyder kønt, så klar den er, og lidt fra landet. Det klæder den.

Ja. De to kunde godt ha taget hinanden. Der var ikke gået noget i stykker ved det.

Det tror jeg heller ikke. Der er i det hele taget mange sådan to og to, der kunde ha taget hinanden, og som altid kunde ha passet til hinanden, ligegyldigt, hvem der tog hvem? Og så kunde de byttes om igen, ligegyldigt hvem med hvem, og det kunde gå lige så godt.

Jo, Inger, og så er der igen to og to, der ikke kunde ta hinanden, og som heller ikke kunde byttes om. Lad os hellere tale om dem.

Dem er der ikke andet at sige om, Hans, end at hver af dem skal ta en af dem, der kan byttes om, og det er også det, de gør, hvis de er fornuftige.

Det er morsomt, Inger, jeg mener dermed, det er skærende, men jeg kalder det morsomt, at høre dig snakke sådan. Det skinner ud af dig med en lille praktisk nøgternhed og en lille praktisk fornuft, men lyset, du skinner af, Inger er falsk. Du er ikke mere end halvt fornuftig, sådan er vi, Inger, og det er ikke godt for os. Men vi kan godt lade som noget andet.

Hør, Hans, du vil altså være forrykt. Synes du ikke, det var bedre for os bægge to, om du kunde la være at sige sådan noget?

Han svarede ikke, og hun sae lidt efter: Du har alligevel forandret dig en del, siden du har fået eksamen og en stilling, og især siden du er bleven gift.

Ja, og det har vel også forandret dig, at du er blevet gift.

65

Ja, Hans, det kan jo ikke nægtes, det gir en vis sindsligevægt, det at være gift. Det har jeg da også kunnet mærke på dig.

Jo, Inger, der er noget om det. Dog synes jeg ikke, vor sindsligevægt er så stor, at vi skal prale af den.

Ja, nu er du altså særlig ophidset af alt dette her i aften, der ikke passer til dig, men du var sandelig anderledes for bare tre år siden.

Det er rigtigt nok, Inger. Jeg har et andet sind i det samme skibbrud. Vi er bægge to smidt ind på stranden, dær ligger vi mellem tang og sten et godt stykke fra hinanden, lige i stand til at råbe hinanden op og fortælle om brud og kvæstelser, men vi kan ikke hjælpe hinanden.

Hør, Hans, hvis du blir ved at tale på den måde, så ender det med, at jeg siger, jeg vil gøre, hvad som helst, hvis der da er noget at gøre, som betyder noget for dig, men ellers må du ikke friste mig, jeg kan godt blive desperat også, men — hellere vil jeg —

At jeg ikke tar imod det. Tak, Inger, ikke ironisk, men varmt, for det, du i yderste nødsfald kunde tænke dig at gøre, men da vi ikke er to slappe mennesker og heller ikke to rasende mennesker, så blir det stående mellem os som før, på halv, spændende og rystende som en bøsse, der ikke går af, skønt det hele tiden kan ventes.

Hvis du nu havde været det rasende menneske, du hentyder til, så havde du ganske simpelt og uden spørgsmål taget mig, og hvad havde jeg vel gjort andet end gå med dig? gift eller ikke gift. Det er godt for mig, du ikke er saadan, men ingen mennesker kan forstå det. Du er altså den bøsse, der ikke kan gå af. Det har været en forrykt aften, Hans, 66jeg vil aldrig glemme den. Alligevel, Hans, har du ikke noget andet at sige mig, mens vi nu står og venter på de andre?

Jo. Du lod mig for mange år siden forstå, at dette her liv, som jeg i aften har set et glimt af, det passer ikke for mig, men nok for dig. Men tænk alligevel på at holde måde med det. Det vilde være forfærdeligt for mig at se dig slukt for alt liv, ligesom jeg i aften har set din moder. Sådan må du aldrig komme til at se ud, Inger. Lov mig det.

Hun tog hans hånd og svarede: Jeg lover dig at tænke over det, Hans. Og tak fordi du har sagt noget rart til mig til sidst. Dær drejer de andre om hjørnet. Ja god nat, fru Egtved, vi var nok nær rendt fra Dem. Men nu må vi ta en bil, vi har langt hjem. Godnat, Hans Egtved, og mange tak for i aften.

*

Hans Egtved drev ned ad Østerbrogade, han havde god tid. Imod ham kom en, der havde fart på, men lidt fra ham stansede den og syntes meget optaget af nogen store butiksvinduer. Hans gik langsomt videre, uden om, men blev stanset af et overrasket tilråb: Men goddag, Hans, kommer du her? Hvordan har du det?

Tak, Inger, men jeg ser du har travlt, jeg går videre.

Jeg ser bare på hatte, jeg har ikke travlt. Du kan følge med lidt ned ad gaden. Hvordan var det sae, du havde det?

Jo, tak, jeg har det udmærket.

Nej, Hans, sådan svarer man et ligegyldigt menneske. Du må ikke feje mig af med dit ligegyldige udmærket. Det er et væmmeligt ord, det kan ikke bruges mellem dig og mig.

Undskyld, Inger, det er også sandt. Men jeg har det ikke så dårligt.

Min mand var altså meget misfornøjet med, at du sae nej, men jeg har fået ham til at forstå, at det kunde ikke være anderledes med dig.

Og du selv, Inger, hvordan har du det? Lige sådan vel? Vi har det jo ens, jeg mener, så ens som to så forskellige menesker kan ha det. Vi står på hver sin side af en væltet petroleumsovn, og kan ikke komme væk, skønt det brænder foran os.

Skal vi gå ned langs søen, Hans? Der er i grunden så idyllisk. Det minder om landet og om ferie.

Ja. Nu skal man jo snart til at ha lidt sommerferie.

Ja, tag hjem på landet, Hans, dær hvor vi løb vore lange ture. Tag hjem og se på dine fromme køer. Når jeg kom rendende i sin tid, så rejste den sig altid, som jeg kom for nær hen til. Det var morsomt at se sådan en rød tønde stable sig op på bagbenene og på forbenene, og så virkelig stå og la være med at falde om igen. Senere lærte jeg at gå fornuftigt, for at dine køer ikke skulde ha ulejlighed af mig. Det var en morsom tid.

Var det virkelig? Jeg havde nu indtryk af, at du syntes, der manglede en del.

Det kan jeg ikke huske. Jeg syntes, det var dejligt. Du var også rar, og mærkelig, naturligvis. Men der var noget, der ikke var så rart, det var en dag på havegærdet. Jeg ved ikke, hvad der skete med dig, men nu tror jeg nok, at jeg i grunden lærte dig at kende den dag, skønt jeg 68jo ikke ved, hvad det var, der gik af dig, men det var det samme, der har vist sig hos dig over for mig siden, næsten altid. Nej, vi skal ikke tale om det, det er bedre ikke at få det forklaret. Men det værste ved det var, at det ikke var til at forstå. Derimod var jeg ikke så meget forelsket i dig just, men tanken om det ophidsede mig, det har den altid gjort. Nå, ja. Nu har jeg sagt det.

De gik ned til den næste bro og vendte om igen. Så sae han: Hvis du nu virkelig havde holdt af mig den gang, var så alting mellem os blevet anderledes?

Ja, det var det jo nok. Så havde det ikke gjort noget, om du lige med eet var blevet forrykt, sådan som du blev, for man holder vist ikke mindre af en for det. — Nej men ved du, hvordan jeg synes, vi nu skal ha det med hinanden? Sådan: Vi møder hinanden på gaden, vi står stille fem minutter og siger goddag, og hvordan har du det? og hvor var du henne i går? og sådan, men vi taler ikke om noget, aldrig. Sådan går der fem minutter, vi står og ser venligt på hinanden, og så går vi videre og er glade over at ha truffet hinanden. Sådan som vi har det med hinanden, er det den eneste, måde, vi kan omgås.

Ja, Inger det lyder jo godt, det du dær siger, og det vil jeg i grunden også helst. Ja. Men se nu, når vi taler om noget, så ser du bleg og træt ud, du ligner ikke dig selv, men i dette her øjeblik, så du strålende ud. Se, så står vi altså og taler fem minutter, du ser fortryllende ud. Du selv siger ganske vist ingenting, men dine øjne og dit smil siger alting, og det går jeg så bort med og tænker over. Se, nu ser du helt trist ud, mens jeg forklarer dig dette her. Du vil se anderledes ud i de fem minutter, i de mange 69gange fem minutter. Ja, du vilde få et dejligt spil ud af det — men —

Hans Egtved tav, og de gik et øjeblik uden at tale. Så sae hun: Hans, vi må altså sige farvel til hinanden for bestandig. Vi kan ikke undgå at mødes, men vi står ikke stille. Jeg siger det uden bitterhed, og jeg håber på, at du tar det lige sådan.

Mod dig føler jeg ingen bitterhed. Jeg har jo selv den største del af skylden, skønt jeg ikke ved, hvor skylden er kommet fra til mig. Farvel, Lilian.

Hun bruste op og blev rød i sit blege ansigt: Hvorfor kalder du mig sådan? For dig skal jeg altid være Inger. Det er noget, jeg ikke er for nogen anden, jeg ved ikke, hvad det er, men jeg vil ikke være andet.

Han tog hendes hånd til afsked: Du har ret, Inger. Vær ikke vred på mig. Farvel så, Inger, for bestandig. Jeg skal aldrig tænke på dig anderledes end som Inger, eller i tanken kalde dig andet end Inger. Du må ikke være vred. Det andet var et tilbagefald. Ja så skilles vi altså, uden bitterhed så vidt muligt, og for bestandigt, så vidt muligt. Vi har idag været nærmere ved det, der skiller os, end nogen sinde før. Vi er som to blinde, der er skilt ved en mur, de kan føle langs med den og mærke, den er alle steder, men de kan ikke se den og ikke forstå den. Farvel, Inger.

Dermed skiltes de. Hun gik op mod Østerbrogade, han blev stående ved søen. Hun vendte sig og nikkede en gang. Han hilste tilbage. Han så hende gå og blive borte i sin hvide sommerkjole.

Hvor hun så træt og bleg ud. Men han følte sig gennemstrømmet af kraft, skønt dette øjeblik tilhørte den opgivelse, 70der var den endelige slutning på snart mange års tvivl. Han grublede ikke over, hvad mening der kunde være i det, for hvad mening havde der nogen sinde været i det hele?

Dær går du nu, en lille smal pige i en hvid kjole, min lille hvide skæbne, som jeg aldrig kommer løs fra. Du var mit store forår, der fik alting til at brydes og vokse i mig. Du slog mig derefter med strid regn og skærende majkulde. Du rettede mig op igen med sommervarme. Du vendte lige med eet din sommer til et vanskeligt efterår med grå himmel og slud. Du frøs mig halvt til døde med din vinter, men du viste mig snart, at vinteren skulde ikke vare. Der kom en ny lunhed i luften, som varslede om ny forandring. Du har været min kølige, blå himmel, min hvide sommersky, og efterårs mørke himmel. Du har været mit hele år, og mine skiftende årstider, og du tænkte dig, at sådan skulde det blive ved. Ja, havde jeg været et utænkende og ufølelse træ, der tar imod løvfald og spiren, mod sne og sol, ligesom du gir det, altsammen uden at tænke over det. Men jeg havde det ondt med alle mit værs mange omslag, du følte det, og det ramte tilbage på dig. Men nu har du brudt mit værs omskiften. Foran mig ligger en sommer, skabt af min hvide skæbne, en ørken, men dog på sin vis ikke øde. Jeg vandrer i mit sand uden at blive træt, foran mig går som et luftsyn min hvide skæbne, som jeg aldrig skal nå, og aldrig glemme.